Майн 1 мандаг лэ!

...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(13419) | **1971 оной майн 1, суббото** | Сэн 2 мүнгэн

...АБШАГАЙ АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭР

...да эсэргүүсэн, эб найрамдал, демократи ба со... түлөө тэмсэгшэ бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа ...дэр — Майн нэгэн мандажа ерэбэ. Мүнөө жэлэй ...хы бусад майнуудтай адли байхаһаа гадна, мүн ...агаатай, онсо өөрын шэнжэтэй, удха шанартай ...хэдэ, энэ хадаа КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ ...дэй бэелүүлэгдэжэ эхилһэн, юһэдэхи табан жэ... алхамуудай суурятажа захалһан жабхаланта ...болоно. Коммунис партиингаа ээлжээтэ съездын ...дээр зоригжоһон совет хүнүүд ажалай болон ...түйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда уласхоо... ...етариадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэрые тэм...

XXIV съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь ...түлөө Совет ороной коммунистнуудай, бүхы ажал... ...ябьяатайгаар тэмсэжэ байһан үедэ Майн нэгэнэй ...байһаниинь дэмбэрэлтэй. Бүхы дэлхэйн проле... ...ам бүри гүнзэгыгөөр һаналаа нэгэдэжэ байһыень ...нис партиин съезд эли тодоор гэршэлэн харуулаа ...мнай XXIV съезд дээрэ аяар 90 гаран оронууд... ...с болон хүдэлмэришэнэй 100 гаран партинуудай ...байлсажа, КПСС-эй али бүхы ажал ябуулгада ...нэ үгөө ха юм. Империализмын харата муухай ...та эсэргүүсэн, эб найрамдал, демократи ба социа... ...өө тэмсэлдэ, бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ коммунис бо... ...ришэнэй хүдэлөөе хүгжөөлгэдэ КПСС-эй үүргын ...рэтэйгөөр ургажа байһаниинь алитээр харагдана. ...рон дотор коммунизмын материально-техническэ ...байгуулхын тула, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал ...хижүүлхын тула, арад зонойнгоо энхэ тэниглэн ...байжаруулхын тула КПСС тон ехэ үүсхэл орол... ...а. Тиимэһээ манай ороной хүдэлмэришэн ангиин, ...адай политическэ ударидагшань байһан үүргэеэ ...өрөө нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ, совет арадаа ...баряар коммунизм тээшэ найдамтайгаарударида... ...имэл хадань:

Советскэ Союзай Коммунис парти — хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай дайшалхы манлай, коммунизмын түлөө тэмсэлдэнь совет арадай политическэ вождь ба эмхидхэлшэ мандаха болтогой! — гэжэ манай ороной олониитэ ажалшад үнэн зүрхэнһөө юрөөнэ.

Мүнөө жэлэй Майн нэгэн РСФСР-эй Верховно Соведые, БурАССР-эй Верховно Соведые, мүн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдые һунгаха һунгалтын үедэ — политическэ талаар айхабтар ехэ удха шанартай иимэ кампаниин үедэ һайндэрлэгдэжэ байһан ушар совет хүнүүдэй баяр дээрэнь баяр нэмэнхэй. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд болгон парти ба правительствынгаа хүтэлбэрилэгшэдые, ажалай баатарнуудые, совет арадайнгаа эрхим хүбүүд, басагадые, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй түлөөлэгшэдые һунгагшад омог баяртайгаар нэрлэжэ байна. Манайшье республика дотор РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ эхилэнхэй. Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой коллектив ниислэл хотынгоо № 795 һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые, тэрэшэлэн заводой түрүү радиомонтажница нүхэр С. В. Клобуковае нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлбэ. Тиимэһээ совет хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэ баяраар долгилуулһан уряа:

Советскэ Союзай ажалшад! Һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаадагты! Союзна, автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй һунгалтые КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлгын туг доро үнгэргэе! — гэһэн партиин ЦК-гай уряа мүнөөдэр илангаяа ехэ хүсэтэйгөөр соностоно.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд бүхы орон дотор социалис мүрысөө хэзээ хэзээнэйхиһээ үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлбэ. Арадай ажахын али бүхы һалбаринуудта хүдэлжэ байһан ажалша хүн бүхэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялга абанхай. Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэйнь түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ уялга абаһан промышленна предприятинууд, колхоз, совхозууд тухай мэдээсэлнүүд хэблэлдэ толилогдожо байна. Шэнэ табан жэлэй дорюун алхамуудай абяан үнэхөөрөө һүртэйгөөр суурятажа байнхай. Юһэдэхи табан жэлэй жасада манайшье республикын ажалшад өөһэдынгөө хубитые оруулна. 1971 оной түрүүшын кварталда республикын промышленность продукци гаргаха ба худалдаха түсэбөө нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, түсэбһөө үлүүлэн 7,5 миллион түхэригэй продукци худалданхай. 1970 оной түрүүшын кварталайхида орходоо 1971 оной түрүүшын кварталда промышленна үйлэдбэриин хэмжээн горитойгоор ехэ болоһон байха юм. Ажалай бүтээсын талаар кварталай түсэб 103 процент дүүргэгдэнхэй. Энээнэй ашаар 6,5 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө үлүүлэн гаргагдаа. Тэрэшэлэн республикымнай колхоз, совхозууд гүрэндэ мал ажалай продукци худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Шэнэ табан жэлэй дорюун алхамууд иимэл даа.

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалда Коммунис ёһоор хандахын түлөө тэмсэгты! Журам болон эмхидхэл али бүхы аргаар бэхижүүлэгты! Ниитын зөөри нангинаар гамнан химгадагты улам арьбадхагты! — гэһэн КПСС-эй ЦК-гай уряае олониитэ ажалшад тон хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абанхай.

Марксизм-ленинизмын хүсэн түгэлдэр үзэл сурталаар нэбтэрһэн, аха дүү олон түмэн совет арадуудай хани барисаан коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэл соогуур улам бүри бэхижэнэ, хатуужана. Бүхы дэлхэйн оронуудай ажалшадтай совет арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон улам бүри үргэжэнэ, бүхэжэнэ. Тэдэнэй һаналаа нэгэдэлгэнь жэлһээ жэлдэ батажана. Энэнь мүнөөдэр илангаяа эли тодоор харагдана.

СССР — арадуудай эб найрамдалай, хани барисаанай түшэг тулгуури мандаха, бэхижэхэ болтогой!

Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэреэр — Ленинэй заaһан замаар, урагшаа коммунизмын илалта тээшэ!

...Д. ДОНДОКОВА

...Р МЭНДЭ, МАЙ!

...ургыта Маймнай,
...дуулмни аба.
...гүүрэз саса,
...оогууррaa тата.
...н дуумни
...арха ёһотой,
...н дуумни
...ханхинаха хонхотой.
...соомни —
...ойнай магтаал,
...партиимнай суртаал.
...арадаймнай жагсаал.
...ногоохон дүлэн
...магуур бадарна.
...а Хабараа —
...а шуун алхална.
...хабартал бадарһанаа
...эрэз мэдэрнэбди
барандаа.
...дүрбэдэхи Съездтээ
...дуумнай холбоотой.
...алхэйн урда
...шангадхан зогсономди.
...хара үндэр
дабалтанууд.
...ай уряална ажалай
стартын тугууд.
...багша парти,
...гарнуудаа һарбайнамди
шамда,
...зүрхэнүүдээ нээнэмди
замда.
...далаймнай алхаса
шуран.
...онноймнай абьяас уран.
...манаа, түрэл парти.
...торгойдо тугаа
мандуулан.
...ала манаа, сэсэн парти.
...дэлхэйгээ һалбаруулан!

МАНАЙ БАЯР

Н. ДАМДИНОВ, поэт, республикын шангай лауреат

Энэ жэлэймнай Майн нэгэн асаржа ерэһэн амжалта баярнуудаараа манай ороной түүхэдэхи эгээл суута майнуудтай адли һуури эзэлнэ гэхэдэ алдуу болохогүй.

Ленинэй бии болгоһон агууехэ партиин хорин дүрбэдэхи съезд ажалаа дүүргэжэ, бүхы дэлхэйн үмэнэ хүсэ шадалайнгаа арьбан дэлгэрые, хүсэл зоригойнгоо хиргэгүй сэбэрые үшөө дахин гэршэлээ. Арад олонтойгоо таһаршагүй нягта холбоотой манай парти агаар тэнгэри, үһан далай мэтэ барагдашагүй хүсэтэй. Ажалшан арадайнгаа ажана жаргалта ерээдүй тухай хамаг хүсэлөө табижа, хүн бүхэнэй гэгээн нарата эб найрамдалай оршондо хэтэ мүнхэдөө һуухын түлөө тэмсэхэ гээшэ хэды һайхан бэ! Съездын үндэр дуугаараа һайшаажа абаһан тогтоолнууд соо энэ нангин хүсэл, энэ түүхэтэ тэмсэл эли харагдана. Совет ороной эрхэтэн бүхэнэй байдал саашадаа улам баян, урматай сэнгүү, болбосон түхэлтэй болохонь гээшэ гэжэ нүхэд Л. И. Брежневэй, А. Н. Косыгинай хэһэи элидхэлнүүдые уншахада, сэдьхэлэй һонорто оншотой ульгамаар шэнгэжэ ороно.

Хүсэтэй хүнэй үгэнь намдуу гэдэгбди. Үнгэрһэн XXIV съезд дээрэ хэмһээ шангаар ходорһон үгэ, хооһон хашхараан гэжэ байгаагүй. Съезд дээрэ хэлэгдэһэн үгэ бүхэн аажам аад, даамайгаар, тобойсо гараһан тодо мэргэн удхатайгаар соностоо! Совет ороной коммунистнарай эгээн дээдэ хуралдаанай һонинууд бүмбэрсэгэй хамаг булан бушаа, гарам тохойнуудта хан байса дуулдаһыень мэдэнэбди. Нүхэднай зүрхэндөө гараа нэнгүүлэн, дайсад шүдөө хабиран шэшэрэлдэжэ, манай съездын толотомо дүнгүүдые угтаа.

Байгаалиин һэрижэ байхада, апрель һарын эхиндэ энэ съездын зарлагдаһаниинь гүнзэгы удхатай. Манай зүрхэндэ апрель һара — багша Ленинэй мүндэлһэн дэмбэрэлтэ һайхан һара. Арбан жэлэй саана апрель һарын үүдээр хүнэй хүбүүн анха түрүүшынхеэ замбуулин худар алхамаа хэжэ гараа. Энээн тухай хэды жэлэй урда бэшэһэн шүлэгтэй хүмби. Тэндэһээ зарим мүрнүүдыень дурдаха дуран хүрэнэ:

Апрель һара — нюдөө нээһэн
набша...
Алдар зоригоор зүрхэн
лугшана.
Марсда хүбүүдээ үдэшэхэ
уяраата
Магтаал салюдай буу
наяраата
Май һара тэндэ
майлын саанаһаа дабшана.

Энэ жэлэймнай Май бидэндээ хэшэг баянаар хүрэжэ ерээ. Түүхэтэ съездын гүндүү сэсэн тогтоолнуудые асаран ерэһыень хэлэбэбди. Замбуулин худар Юрий Гагаринай харгы хахалһан үдэрһөө хойшо арбан жэлэй ойе хүн түрэлтэн баһал энэ мүнөө Майн урдахана тэмдэглээ. Бүри һаяхан «Союз-10» гэһэн замбуулинай онгосын экипаж даабаряа дүүргээд, түрэл газартаа бэе мэндэ, шарай сэлмэг, зориг түгэс буугаа. Хайшаашье хара — шэнэ амжалтанууд, шэнэ алдарта хэрэгүүд!

Бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэр — Майн нэгэмнай энэ жэлдэ иимээр хүрэжэ ерэбэл даа! Манай агуу ороной амжалтанууд — дэлхэйн бүхы дарлагдаһан арадуудай амжалтанууд, тэдэнэй гэнжэеэ бута сохихо үдэрые наашалуулһан алхамууд. Манай талада наранай хурса шангаар шараха тума капиталай эзэрхэһэн талада улам харанхы, улам уйтай, улам хүйтэн болоно. «Мунхаг харанхы һалан ошоһой, мүнхэ наран мандаха болтогой! — гэжэ ородой суута дуушан хэлэһэн юм. Бүхы дэлхэйдэ хаа хаанагүй коммунизмын мүнхэ наран илажа байна, харин хара һанаатанай, бузгай хэрэгтэнэй һүлэмхи өөхэн дэн мүхэжэ, унтаржа байна. Энээниие бидэ мүнөөдэр, Майн нэгэнэй нарата талмайн ендэрһээ илангаяа тодоор харанабди.

...агсаалда түрүүлэн гараханъ

...-Үдэ городой районуу... ...удаһаа Совтскэ район ...һуури эзэлжэ, горо... ...ажалшадай һайндэрэй де... ...аци нээхэ эрхэтэй болобо. ...ой предприятинууд про... худалдаха 1-дэхи квар... түсэбые 104,5 процент ...ээ. Нёдондо жэлэй энэ ...тэй сасуулхада, продук... ...алдалга 11,7 процентээр ...оо. Ажалай бүтээсэ дээ... ...хэ даабари 104,6 про... олзо доход оруулха түсэб процент дүүргэгдээ.

2-дохи һуури эзэлһэн Железнодорожно район продукци худалдаха даабаряа 104,4 процентдэ хүргөө. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 40 процентээр ехэ продукци худалдаанда үгтөө. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 104 процент, гүрэндэ олзо доход оруулха даабари 104 процент дүүргэгдээ. Октябрьска район продукци худалдаха, олзо доход оруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө мүн лэ үлүүлһэн байна.

...АЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

Үсэгэлдэр ниислэл хотымнай Ленинэй орденто опе... ба баледэй театр соо ажалшадай һаналаа нэгэдэл... ...уласхоорондын һайндэр—Майн 1-дэ зорюулагда... ...баярай суглаан болобо.

КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, республикын ара... ...хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **И. Д. ЧЕРНЯКОВ** ...лхэл хэбэ.

Баярай суглаанай һүүлээр суглараршадта ехэ кон... харуулагдаа.

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

«ЗАБАЙКАЛЛЕС»

комбинадай коллектив Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ехэ амжалта туйлаба. Жэлэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгөөр түрүү һуури эзэлжэ, СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын болон модошодой профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, 1-дэхи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Комбинадай предприятинууд 27 миллион 334 мянган түхэригэй продукци худалдаһан байна. Түсэбһөө гадуур 57,5 мянган кубометр модон шэрэгдээ, 28 мянган шпала хюрөөдэгдөө, 28 мянган түхэригэй мебель хэгдээ. Хандагатайн, Итанцын, Хандагайн, Шулуутайн, Онёогой леспромхозуудай, Буряадай модо хюрөөдэдэг ба мебель хэдэг комбинадай коллективүүд хамтын амжалта туйлаха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри оруулаанхай.

Республикын модошод туйлаһан амжалтаяа арьбадхан, модо бэлэдхэхэ түсэбөө уридшалан дүүргэнэ. Модо шэрэхэ апрель һарын даабари болзорһоо 5 хоногоор уридшалан дүүгэгдээ.

В. СТУПИН.

ЯРУУНА

Түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ, хараалагдаһан түсэбөө саг соонь дүүргэхээр зоригжоһон аймагай ажахынуудай малшад нарата хабарай Майн 1-нэй һайндэрые ажалайнгаа ээлжээтэ илалтаар угтаба. Түүхэтэ съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ шалгарһан «Комсомольский» совхозой, «Победа» колхозой ажалшад гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ тушааха 1 кварталай түсэб сүм дүүргээд, туйлаһан амжалтаяа улам батадхаба.

Түрүү һаалишад Н. Юсупова, Е. Балданова («Комсомольский» совхоз), үхэршэд Б. Балданова, Д. Базарова, Д-Ц. Цыбиков («Победа» колхоз) гэгшэд һү һааха, малай шэгнүүр нэмээхэ һара бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай юм. Мүнөө аймагай ажахынуудай ажалшад туйлаһанаа улам арьбадхажа байнхай.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ.

ЗҮҮН-СИБИРИИН

түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив ашаа шэрэхэ дүрбэ һарынгаа даабарие болзорһоонь 6 хоногоор урид дүүргэһэн тухайгаа элидхээ. Апрелиин 24-һөө май һарын түсэбөөр ашаан шэрэгдэжэ байна.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, ашаа шэрэлгын хэмжээн 8 процентээр дээшэлээ. Түмэр замшад бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда ажаллабашье, үйлэдбэреэ һайнаар эмхидхэжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн юм. Машинистнүүд, диспетчернүүд, зам харууһалагшад хоорондоо нягта холбоотойгоор, арга боломжоёо хэрэглэн ажаллаа.

М. САВЕЛЬЕВ.

БЭШҮҮР

Сэсэгтэ хабарай һайндэр — Майн 1-дэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон аймагай колхоз, совхозууд Эхэ орондоо мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 77 процент, һү — 68 процент дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлбэ. Мүн тиихэдэ эндэ хонидой түл абалга амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байна. Һүүлэй мэдээсэлэй ёһоор, бүхыдөө 48 мянган хурьган абтаад, гарзагүйгөөр тобиржуулагдана.

Хүршэ ажахынгаа үүсхэл дэмжэһэн «Победа», «Рассвет» колхозуудай хонишод абаһан уялгаяа сүм дүүргэжэ шадаа. Эдэ үдэрнүүдтэ ажахынуудай малшад хони, үхэрэй, гахайн тоо толгой олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхээр бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдоно.

В. БОРИСОВ.

УЛААН-ҮДЭ

городой бүхы предприятинуудай коллективүүд табан жэлэй түрүүшын жэлэй 1-дэхи кварталай түсэбые дүүргэһэн байна. Томо предприятинуудай дундаһаа прибор бүтээлгын, «Электромашина» зоводуудай, барилгахабсаралгын 802-дохи поездын, оёдолой «Байкал» гэжэ нэгэдэлэй, мүн 8-дахи автобазын, республикын «Союзпечать» агентствын коллективүүд һайн үрэ дүн туйлаа.

ҮНДЭР ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИДА ХҮРТЭГШЭД

Орон соомнай союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгээр һунгалтын урда тээхи суглаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үүсхэһэн политическэ ба ажалай тон ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда үнгэржэ байгаа тэдэ суглаанууд дээрэ совет хүнүүд эрхимэй эрхимүүдэй нэрэнүүдые нэрлэнэ. Тэдэнэй тоодо хамагай түрүүн Коммунис партиин ба Совет правительствын хүтэлбэрилэгшэд оролсоно.

ВОРОНЕЖСКО ОБЛАСТЬ Георгиу-Деж городой локомотивна депогой ажалшад КПСС-й ЦК-гай секретарь **К. Ф. Катушевые** РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

БЕЛОРУССИИН ССР Кировэй нэрэмжэтэ Минскын станок бүтээлгын заводой коллектив БССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **П. М. Машеровые** дэбжүүлбэ.

УЗБЕГЭЙ ССР Андижанска областиин Московско районой Фрунзиин нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Ш. Р. Рашидовые** дэбжүүлбэ.

ГРУЗИИН ССР Кировэй нэрэмжэтэ Тбилиссиин станок бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Грузиин компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. П. Мжаванадзее Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

УЛААН-ҮДЭ. ГУРБАДАХИ ҺУРГУУЛИ

Улаан-Үдын № 795 һунгуулиин округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгээр Улаан-Үдын №3 һургуулиин багшанарай, техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан үсэгэлдэр болоо.

Һургуулиин директор Д. Б. Булнаев депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй кандидатурые дэбжүүлбэ. Үгэ хэлэһэн багшанар Л. С. Аркина, Н. П. Иванов, Н. А. Лопатина гэгшэд энэ дурадхалые халуунаар дэмжээ.

— Манай һургуулиин багшанарай, техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө **Клобукова Светлана Васильевнае** РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлнэб, — гэжэ нүхэр Н. А. Лопатина хэлэбэ. — Светлана 1965 ондо манай һургуули дүүргээ һэн. Эрхимээр һурадагыень, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададагыень, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй ябадагыень һананабди...

Нүхэр Н. А. Лопатинагай дурадхалые багшанар Д. П. Городецкая, И. А. Скосырская гэгшэд ехэтэ һайшаан дэмжээ.

Суглаанда хабаадагшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар **Л. И. Брежнев, С. В. Клобукова** гэгшэдые нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн тогтоол абаа.

ЮҺЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД ХӨӨРЭНЭ

ДЭЛХЭЙН РЕВОЛЮЦИОННО ХҮДЭЛӨӨНДЭ ХУБИТАЯА ОРУУЛНАБДИ

«Советскэ Союзай уласхоорондын байдал улам бүри бата бэхи ба найдамтай болонхой. Дэлхэйн социалис байгуулалтын үүргэнь ургаа. Советскэ Союз болон аха дүү социалис оронууд хадаа арадуудай эб найрамдалай, аюулгүйн байдалай түлөө тэмсэлдэ ехэ оруулалта хээ, уласхоорондын дэбисхэр дээрэ эб найрамдалай, демократи ба социализмын аша туһада хүсэнүүдэй тэнсүүрини саашадаа хубилха хэрэгтэ улам бүри ургажа байгаа нүлөөгөө үзүүлээ. Мүнөө үеын революционно гол хүсэнүүдэй — социализмын дэлхэйн байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дайшалхы холбоон бэхижэжэ, гүнзэгыржэ ургэлжэлээ, — гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын Резолюци соо хэлэгдэнэ.

Мүнөөдэр, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр — Майн нэгэнии тэмдэглэжэ байха үедөө мүнөөнэй уласхоорондын байдалда съездын үгэһэн энэ сэгнэлтын тон ехэ гүнзэгы удха шанартай байһаниинь үшөө дахин элирнэ.

Республикынгаа делегадуудтай хамта КПСС-эй XXIV съездэдэ хабаадалсажа, түүхэтэ шиидхэбэринүүдые баталан абалсаха эрхэдэ хүртэһэндөө би тон ехэ баяртайб.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн гүн удхатай элидхэл шагнажа байхадаа, съездын делегадуудай, мүн хилын саанаһаа ерэһэн аха дүү коммунис, хүдэлмэришэдэй партинуудай, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түлөөлэгшэдэй үгэ шагнажа байхадаа, сэдьхэл зүрхэмни баярлажа, ухаан бодолдомни олон юумэ орожо байгаа һэн.

Манай орондо Октябриин Социалис революци илажа, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ хуудаһа эхилһэн, бүхы дэлхэй дээрэ социализмын илан мандаха шэнэ арга боломжонууд нээгдээ бэлэй. Дэлхэйн социалис байгуулалта бии боложо, тэрээндэ ородог гүрэнүүд бататар бэхижэнхэй, тэдэнэр капитализмтай хэгдэжэ байһан түүхэтэ тэмсэлдэ өөһэдынгөө агуухэ хүсые бодотоор харуулна.

Дэлхэйн социалис байгуулалтын туйлаһан амжалтануудта түшэглэн, социалис гүрэнүүдэй дэмжэлгэ, туһаламжын ашаар национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн бүри үргэн дэлисэтэй, хүсэтэй боложо, ехэ ехэ амжалта туйлана.

Экономико болон соёл гэгээрэлэй, ажаһуудал болон ажабайдалаа һайжаруулан хүгжөөхэ талаар манай оронөй, аха дүү социалис гүрэнүүдэй ажалшадай туйлаһан амжалтанууд социальна хубилалтын түлөө тэмсэлдэнь капиталай оронуудай ажалшадые зоригжуулна.

Эдэ бүгэдэ тухай съезд дээрэ тодо һонороор хэлэгдэһэн, харуулагдаһан байна.

КПСС-эй XXIV съездын делегадуулай үмэнэһөө, тэдэнэй һанамжа бодолые элирхэйлхэ зуураа, нүхэр Л. И. Брежнев съездын хаагдахын урда тээ хэлэһэн үгэ соогоо иигэжэ тэмдэглээ гэбэл: **«Хилын саанахи аха дүүнэрэйнгээ, ханинарайнгаа хэлэһэн үгэ шагнажа һуухадаа, юртэмсэ дэлхэйе хубилгаха зорилготой интернациональна агуухэ хүдэлөөнэй таһаршагүй хубинь байһанаа дахин ойлгобобди. Манай партиин, манай арадай бүтээжэ байгаа ажал хэрэгэй бүхэдэлхэйн удха шанарые, коммунизм байгуулгадаа туйлаһан амжалтаараа дэлхэйн революционно хүдэлөөндэ оруулһан, оруулжа байгаа, оруулхашье хубитынгаа удха шанарые тон һайнаар ойлгожо абабабди».**

Манайшье аймагай ажалшад орон дотороо коммунизм байгуулха хэрэгтэ хубитаяа оруулһан, оруулжашье байна гэшэ.

Гол гол зүйлнүүдээр түсэбтэ наймадахи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, түрэл партиингаа ээлжээтэ XXIV съездые угтаһандаа аймагаймнай ажалшад омог баяртай. Табан жэлэй түсэб һү үйлэдбэрилгөөр 117,7 процент, мяхаар — 104 процент, нооһоор — 105,8 процент дүүргэгдэһэн байгаа. Тиихэдэ эдэ зүйлнүүдые гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб мүн лэ холо үлүүлэгдөө һэн. Съездын хүндэлэлдэ абтаһан социалис уялганууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб дүүргэхэ бата бэхи үндэһэ һуури табигдаа.

Аймагай хүдөөгэй бүхы ажалшадай, промышленна предприятинуудай коллективүүдэй эршэтэ ажалаар, хүсэл оролдолгоор эдэ амжалтанууд туйлагдаа юм. Мүнөө тэдэнэр КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжонхой, эдэбхи үүсхэлээр түгэс баян, ажалай шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ шармайн оролсонхой.

Съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсаха, тэдэниие зүбшэн хэлсэхэ зуураа, колхоз, совхоз бүхэн, коллектив бүхэн 1971 — 1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдтэй тааралдуулан, өөһэдынгөө шиидхэхэ зорилгонуудые тодорхойлно, бодото хэмжээ ябуулгануудые хараална.

Тоо, баримтануудые олоор дурдангүй, харин ажахын хүгжэлтын гол асуудалнууд дээрэ тобшохоноор тоотолтой гэжэ һанагдана. Һайндэрнүүдые тэмдэглэхэдэә, хэһэн амжалтаяа элишэлхэһээ гадна, хэхэ ажалаа тодорхойложо, харан түсэбөө табидаг заншал совет арадта бии ха юм.

Хүдөө ажахые абаад үзэе. Түнхэнэй колхоз, совхозуудта малай үүлтэр һайжаруулһанай үндэһэ һуури дээрэ ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ гээшэ юһэдэхи табан жэлдэ шиидхэгдэхэ шухала зорилгонуудай нэгэниинь болонхой. Үнеэн бүриһөө 1200—1300 литр һү һааха, хонин бүриһөө 2—3 килограмм нооһо хайшалжа байбал, мал ажал хүгжөөхэ талаар съездын Директивэнүүд соо табигдаһан зорилгонуудые шиидхэжэ бидэнэр шадахагүйбди. Энээниие мүнөө колхозник, совхозой малшан бүхэн һайн ойлгоно. Тиимэһээ малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри бүри энэ хабар, зунһаа эхилжэ, ферма, отара бүридэ нэгэ шэглэлтэйгээр, үргэнөөр ябуулагдаха зэргэтэй.

Мал ажал дээрэ шиидхэгдэхэ үшөө шухала асуудал гэбэл, ажал эхэтэй, хүндэ хүшэр хүдэлмэри онһожоруулха хэрэг болоно. Энээнгүйгөөр мал ажал дээрэ залуушуулые барихань бэрхэтэй, фермэнүүдэй үйлэдбэриин, культура хүгжөөхэ аргагүй. Хүдэлмэришэд дуталдана, малшад олдоногүй, һаалишан, хонишон болохо дуратайшуул үсөөн. Тэрэниие һайжаруулха талаар эрид хэмжээнүүдые ойрын сагта абаагүй һаа, малай фермэнүүд дээрэ бэрхэтэй байдал тохёолдожо болохо.

Манай аймагай байгаалиин эрхэ байдал таряан ажал хүгжөөлгэдэ таатай зохид юм. Газарай хүрьһэн үрэжэлтэй, ган гасуур болодоггүй тоной. Имагтал аймагай эрхэ байдалда таатай зохид, түргэн эдеэшэдэг, хура бороодо дарагдажа унадаггүй хоолостой ороһо таряанай сортые оложо тариха хэрэгтэй. Энэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ горитойхон хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тэрэшэлэн минеральна болон органическа үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Зүгөөр энэмнай ехэ ажалай эхин гэжэ бидэ мэдэрнэбди.

«Тарилгын талмайнуудай бүридэлые һайжаруулха гэжэ колхоз ба совхозууд, хүдөө ажахын зургаанууд эрид шангаар тэмсэхэ, тиихэдээ эгээл лэ һайн, элбэг ургасатай ургамалнуудые, сортнуудые шэлэхэ ёһотой, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соогоо заагһан байна.

Ороһо таряа үйлэдбэрилгые ехэдхэхын, мал ажал хүгжөөхын хажуугаар хүдөө ажахын бусад түхэлэй продукци, тэрэ тоодо техническэ ургамалнуудые улам ехээр үйлэдбэрилхэ гээшэ арадай ажахыда ехэхэн удха шанартай гэжэ хүн бүхэндэ мэдээжэ. Манай аймагые абажа үзэбэл, хартаабха, овощ ехээр ургуулха арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ шаданагүйбди. Шэнэ табан жэлдэ энэ асуудалда мүн лэ горитойхон анхарал хандуулагдаха юм.

Хүдөө ажахыда шиидхэгдэхэ бусадшье асуудалнууд олон. Һамаг газар хатааха, модо бургааһанһаа сэбэрлэжэ, тарялан, сабшалангаа, бэлшээрээ үргэдхэхэ арга манай ажахынуудта бии. Мүн ажахынуудые мэргэжүүлхэ хэрэг эхилээд, хүсэндөө хүргэгдөөгүй байһаар.

Эдэ бүгэдэ партиин райкомой, партийна организацинуудай анхаралда байһаар, саашадаашье байха юм.

Майн нэгэнэй һайндэрэй үедэ хэхэ ажал хүдэлмэри тухайгаа юундэ ехээр дурдаа юм гэжэ зарим хүнүүд бодожо болохо. Теэд майн һайндэр ажалай һайндэр, ажалша хүнүүдэй һайндэр ха юм.

Аймагаймнай ажалшад энэ һайндэрые хабарайнгаа тарилга эхилжэ, тарялан дээрээ угтажа байна. Тиихэдэ малшадһай нииитынгээ малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр түгэсхэжэ, зунай зулгэ ногоондо гаргахын түлөө оролдожо байна. Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи кварталынь дүүрээд, хоёрдохи кварталынь ябажа байна. Жэлэй түрүүшын дүрбэ һарын дүн хаража үзэхэдэ, энэ жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ бээзэ гэһэн найдабари түрэнэ. Тиигэжэ шэнэ табан жэлэй түсэб дүүргэхэ талаар түрүүшын горитойхон алхам хэгдэжэ байна, энэ түсэбэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байһанда бидэнэр этигэнэбди. Үдэр бүри ургажа байгаа ажалшадай эдэбхи үүсхэлшэн габьяата ажалынь энээниие элитээр гэршэлнэ.

Иигэжэ манай Түнхэнэй аймагайхид өөһэдынгөө оролдосото ажалаар түрэл орон дотороо коммунизм байгуулгада, дэлхэйн революционно хүдэлөөндэ багаханшье һаа хубитаяа оруулна, саашадаашье оруулха байха.

А. ТАХАНОВ,
КПСС-эй Түнхэнэй райкомой нэгэдэхи секретарь, КПСС-эй XXIV съездын делегат.

О

УЛААН-ҮДЭ... һүүлэй жэлнүү... Октябрьска рай... до байрын гэрнү... олоор баригда... ашаглалгада үгт... Жэлдээ хэдэн ту... гаад айлнууд ш... гэрнүүдтэ түбх... нэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын нэгэ т... май харуулагда...

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

О

> Социалис экономикые, илангаяа хүдөө ажахын болон тэрэ... тэй холбоотой һалбаринуудые хүгжөөлгын индустриальна баа... үргэдхэхэ, нарижуулан һайжаруулха, үйлэдбэриин техническэ хэ... жээе, ашаг үрые дээшэлүүлхэ, продукциин шанар үндэһөөрнь һ... жаруулха гээшэ түсэбтэ шэнэ табан жэлдэ промышленности... дүүргэхэ гол зорилго болоно.
>
> (КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮДҺЭЭ).

БАРИЛГАШАН НЭРЭЕЭ СУУРХУУЛХАБДИ

Жэл бүхэндэ хүлеэгдэдэг хабар хүрэжэ ерэбэ. Энэ хабар онсо илгаатай. Партиин XXIV съездын болоһон хабар. Совет арадай 9-дэхи табан жэлэй түрүүшын хабар. Замбуулиниие шэнжэлхэ талаар үшөө нэгэ амжалтын туйлагдаһан хабар. Дэлхэйн ажалшад һанал бодолоо нэгэдэлгын Майн нэгэнэй һайндэртэ манай Эхэ оронтой, совет арадтай ерээдүйнгөө хуби заяа холбоно.

Шэнэ табан жэлдэ совет арадаймнай байдал һуудал бүри гоё, баян дэлгэр болохо байһанда этигэнэбди. Иимэ түсэб түрэл Коммунис партимнай табиба гээшэ. Энэ шиидхэбэринүүдыень совет оронөй ажалшад бултадаа халуунаар дэмжэхэ, бүри һайнаар хүдэлхэ, бага гаргашатайгаар ехэ продукци бүтээн гаргадаг болохые эрмэлзэнэ.

Бидэнэр барилгашадшье оролдожо хүдэлхэ ёһотойбди. Бидэнэй түргэнөөр, һайн шанартайгаар байрын гэрнүүдые барихада, түрэл республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хото, хүдөө тосхонууд бүри гоё һайхан шэнжэтэй болохол. Шэнэ байрада түбхинэн ороһон ажалша зон барилгашадта һайниие хүргэн, юрөөл табижа байхал даа. Манай хүдэлмэри харюусалгатай, хүндэтэйшье.

Шэнэ табан жэл соо оронэймнай барилгашад 685—695 миллион дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүдые бариха даабаритай. Барилгашадай энэ зорилгоёо бэелүүлхэ байһанда этигэмээр. Буряадай барилгын управлениин барилгашад үнгэрһэн табан жэлэйхидэ орходоо үшөө ехэ барилга хэхэ болоно. Тиимэһээ бидэнэр бүри эдэбхитэйгээр хүдэлхэ ёһотойбди.

Минии даадаг бригадын шулуушад һургуулиин байшан барижа байна. Тэрэнээ май һарын тэн багта дүүргэхэбди. Съездын боложо байһан үдэрнүүдтэ манай барилгашад эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, халаанайнгаа даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ гараа. Үнинэй шулуушад Владимир Кравец, Василий Иванов, Мария Афонина гэгшэд түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулһан лэ байдаг. Бултанай оролдолгоор лэ бидэнэр һара, жэл бүри даабаряа ... лүүлэн дүүргэжэ гараа. гэрнүүдые саг болзор соонь ашаглалгада тушаана гээшэбди. Эдэ бүхы амжалтыемнай парти, правительство үндэрөөр сэгнэжэ, намда һаяшаг Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгуулба. Гүрэн түрынгөө дээдын хайра шагналда хүртөөд байхадаа бүри һайнаар хүдэлхэ дуран хүрэнэ даа.

Бидэнэр апрель һара соо 57 мянган түхэригтэ барилга хэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, Майн 1-нэй һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтажа байнабди. Жэлэй эхинһээ 70 мянган хирпиисэ арьбалагдаа. Саашадаашье хэхэ юумэн ехэ. Шэнэ табан жэл соо гоё һайхан, үндэр сагаан гэрнүүдые бүри олоор барижа, ажалша зондоо бэлэглэхэ зол бидэндэ, барилгашадта тудаад байна. Тиимэһээ шэнэ онол арга хэрэглэн, улам эршэтэйгээр ажалланабди.

Бидэнэр Никифор Тимофеевич Степановай бригадатай мүрысэдэг зомди. Энэ бригадада дүй дүршэлтэй, үндэр мэргэжэлтэй барилгашад олон юм. Иимэ ажалша бэрхэ хүнүүдтэй мүрысэхэдэ урматай байдаг. Һаяшаг Никифор Тимофеевичые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай Указ газетэдэ уншажа тон ехээр баясаа һэм. Мүнөө социалис мүрысөөнэй эршые улам шангадхан, бүри эдэбхитэйгээр хүдэлхэ болонобди. Шэнэ уялганууд абтана, шэнэ табан жэлэй туршада хаба шадалаа харуулхын түлөө барилгашан бүхэн оролдохо байна.

КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан Директивэнүүд соо капитальна барилга, байрын гэрнүүдэй, соёл культурын барилгануудта онсо анхарал хандуулагдаа. Барилгын организаци бүхэн һомологдоһон мүнгэ зөөри ашаг ехэтэйгээр гаргашалха ба барилгын үные хямдаруулхын тула хамаг арга боломжоёо дүүрэнээр хэрэглэхэ болоно. Энэ талаар манай управленидэ зарим тэды дүй дүршэл бии гэжэ хэлэхэ байнаб. Ажахын тоосоондо ороһоор хүдэлмэришэн бүхэниие хэһэн ажалайнь зэргээр урмашуулдаг болонхойбди. Энэ гуримай ашаар түсэбэй дүүргэлтэ үнжагайрхаяа болёо, барилгын материал горитойгоор арьбалагдана.

Б. ПОЛТОРАЦКИЙ,
3-дахи СМУ-гай бригадир, Социалис Ажалай Герой.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛ ТУХАЙ ҺАНАМЖАНУУД

Аргатын совхозой механизатор Д. ТУРЛАКОВ

Түрэл Коммунис парти... съездын һаял дүүрээд бай... уданшьегүй замбуулинай ... дайда худар совет оро... баатир гурбан хүбүүд ... ехэтэ баясуулба. Тиин бидэ ... таряашад гэрэлтэ һайхан ... галта эхэ оронойнгоо ... һан амжалтануудаар бүри ... жон, юһэдэхи табан жэлэй ... бэй дүүргэлтэдэ хубитаяа ... хаар зэһэнхэйбди.

Тиигэжэ совхозоймнай ... низаторнууд КПСС-эй ... съездын шиидхэбэринүүдые ... дото дээрэнь бэелүүлхын ... хабарайнгаа тарилгые түргэн ... үнгэргэхөөр оролдонобди ... зараа үтэгжүүлжэ, үрэжэ... һайжаруулха ажал түлэг ... Бэшэ юу хэлэлтэйб. Нарата... райнгаа һайндэрые тар... ажал дээрэ угтахабди.

Хурамхаан.

ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн Г. БАДМАЕВ:

Һаяшаг Москва хотодо ... дүүрэһэн партиин XXIV съ... шиидхэбэринүүд хүн ... ухаан бодолые хүлгөөнэ ... ехэ зорилгонууд, хараа ... баталагдаба гээшэб! ... бэелүүлхэ талаар бүри ... рюусалгатай зорилго хүдэл... шэн ангиин урда табигдаба.

Түмэр замаар ашаа ... 22 процентээр дээшэлүүл... байна. Иимэ ехэ ашаа ... тула тон олон локомотив ... хэрэгтэй болохо. Тиимэ ... бидэнэр Ленинэй ордентэ ... гэй хүдэлмэришэд бүри эршэ... гээр хүдэлжэ, һайн шанар... локомотивуудые заһабарла... тоибди.

Манай заводой коллектив ... гэрһэн табан жэлэйнгээ ... хоёр һараар урид дүүргээ һэн. ... нэ табан жэлдэ улам габшагу... ажаллажа, бүри ехэ прод... бүтээн гаргахаар зоригжо... Мүнөө бидэнэр Майн 1-нэй ... дэрые ажалай амжалтатайгаар ... тажа байһандаа урматайбди ... рэл партиингаа табиһан зори... сүм бэелүүлхэбди.

Улаан-Үдэ.

Худанай совхозой луговод Ц-Д. ЖАМБАЛОВ:

— Мүнөө жэлэймнай хабар ... гэрэгшэ жэлнүүдэйхидэ ор... онсо өөрын шэнжэтэй, хүн ... сэдьхэлдэ омог баяр бадаа... гэжэ тэмдэглэлтэй. Ошоо... бан жэлэйнгээ түсэб сүм бэе... жэ, ажалай эрхим амжалта ... лаһан совхозоймнай ажалшад ... нэ табан жэлэй богоһо ... түрүүшынгээ хибарые эрхим ... таар угтаһанаа мэдүүлжэ ... хай. Түсэбэй дүүргэлтэдэ ... хубитаяа оруулһан бидэ ... дууд мүн лэ хэһэн ... дүнгүүдые, саашанхи хараа ... рилгонуудаа мэдүүлхэ хүсэлт... бди.

Ленинэй ойн баярай ... манай звено даалгабдаһан ... зараа үндэһөөрнь һайжаруу... үтэгжүүлһэнэйнгээ ашаар ... дадаг газарай гектар бүри... дунда зэргээр 41,6 центнер ... хүряагаа һэмди. Мүнөө ... сэсэгтэ Майн һайндэрэй урда ... хэрэгээ улам үргэнөөр ябуу... байгша ондо бүхы сабшалан... гектар бүриһөө 28—35 центнер ... һэ хүряаха, түрэл партиин ... XXIV съездын шиидхэбэри... дые бодото дээрэнь бэелүү... шиидхэнхэйбди.

Хэжэнгэ.

РЕПОРТАЖ

ХАБАРАЙ АЯЛГА

Хабар. Алтан дэлхэйн амисхалай дулаарһые алдадаггүй үнгын шубуудайшье аялга дуун, мүльһэн хүнжэлөө сэлиһэн гол горхонойшье уһанай урасхал игаабари наранда шаруулхадаа бэеэ тэнииһэн адууһа малшье өөрын маягтай, ондо ондоо байдаг гээшэ. Харин таряашанай хонгёо дуунай аянгын тала дайдаар зэдэлхэдэ, хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэн урма баяраар халин байдаг.

Таряашанай дуун! Эдэ үгэнүүд ямар ехэ гүн гүнзэгы удхатайб? Тала дайдын үрэжэлтэ хүрьһэ урбуулдаг хүсэтэ «булад хүлэгүүдэй» хүнхинөөн, алтан шаргал таряандалай мэтэ долгин, ажалда атаржаһан, хүдэлмэридэ хүдэржэһэн олон тоото механизаторнуудай шэн зоригто эдэбхи үүсхэл, тэдэнэрһээ адхарһан хүлһэн — эдэ бүгэдэ таряашанай дуунай аялга соо...

Таряашанай дуунай аялга — хабарай аялга.

Республикынгаа ажахынуудые сортовой үрэһэ хүрэнгөөр хангаха үүргэтэй Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын механизаторнуудай хабарай аялга ямараар татажа эхилһэн тухай тобшохоноор хөөрэхэ дуран хүрэнэ.

Ивалга тосхонһоо баруун урагшаа шэглэн гарахада, барья тарья шулуу бэедээ шаажархиһан шэнгээр харагдаһан хадын ара энгэрые хүндэлэн хахалжархиһан поли нэмжынэ.

— Энээхэн полишни угаа үрэжэлтэй хүрьһэтэй. Теэд оншохониинь оложол тарилга хэхэ ёһотой. Мүнөө жэл зорюута зурууд болгон хахалаа гээшэбди. Харана гүш, энээниие, 50—50 метр болоод лэ хахалангүй үлөөгдэһэн тунга газарые? Хадын ара газар аад, хойноһоо буухан һалхинда ехээр үлеэлгэдэг. Энэ 378 гектар полиин 252 гектарта тарилга хэхэбди, үлдэһэн газарынь мүнөө жэлдэ амарха юм — энэмнай газарые һалхяар гэмтэлгэһээ хамгаалха нэгэдэхи арга болоно бшуу, — гэжэ станциин главна агроном Виктор Евдокимович Вахрунов хөөрэнэ.

Зуруудтуулжа хахалһан полиин далан зубшаһаар, тарилга хэжэ байһан хоёр агрегадта хүрэжэ ерэбэбди.

— Танилсыш даа, юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын тарилгын түрүүшын ороһо газарта булаһан механизатор Василий Генинов гээшэл даа, — гээд главна агроном хэлэбэ. Нилээд халуун шулуу «долёоһон» янзатай, хүдэр шиирагбээтэй, задарюуншаг, хүри улаан шарайтай, гушаад наһатай хүн тракторай кабина сооһоо гаража ерэбэ.

— Виктор Евдокимович! Тарилгын нормо тон зүбөөр табяабди, айха, һанаагаа зобохо юумэн үгы гэжэ һананаб. Сеяльщигүүднайшье бэрхэнүүд хүбүүд байна. Полимнайшье үтэгжүүлэгдэһэн, үрэһэ хүрэнгэшье хордогдоһон гээшэ, шииг нойтоншье хаһа саг соогоо баригдаа һэмнай, үндэр ургаса абахал байхабди, — гэжэ Василий агрономдоо элидхэнэ.

— Урда үдэрнүүдэй шанга һалхинда үлеэгдэһэн поли хэр хатаа хаб?

— Үгы даа, яһала бараг. Хүндэ катогоор полиео жэгдэлһэнэймнай аша үрэнь энэл гээшэ бээзэ — гэжэ тракторист ехэл урматайгаар хөөрэнэ.

— Полиин захада агроном Леонид Степанович Мадагуев үрэһэ хүрэнгын хэды шэнээн гүнзэгыдэ таригдаһыень шалгана. Тэрээнтэй хөөрэлдыт даа, бидэтнай яараһуубди.

Хоёр сеялкэ шэрэһэн тракторай хойноһоо хара тооһон бөөгнэрэн, баруун хойноһоо һаб-һэбхэн үлеэһэн һалхинда тууган, орьёл шулуунай хоорондуур огторгой өөдэ дэгдэнэ. Тооһоной буурахые хүлеэжэ байһандал, түрүүшын агрегадай хойноһоо Иван Мотошников шара-улаан үнгэтэй «булад хүлэгэйнгөө» шадал соо үгсүүр өөдэ жүдхүүлнэ...

Тракторнуудай хүнхинөөн соо сеяльщик хүбүүдэй нэгэнэй хонгёо хоолой элихэнээр, сэдьхэл зүрхэ татамаар сууряатана:

Трактор агтым аялга

Тала дайдые зэдэлүүлнэ...

— Дуулана гүш, ёһотойл таряашан хүнэй дуун гээшэ бээзэ? Энэ дуу зэдэлүүлэгшэ хүбүүн ёһотойл механизатор болохо хүн даа — техникэдэ дуратай гээшэнь аргагүй, магад, трактор ба комбайнууд зүүдэндэнь ородог гээбы — гэжэ хэлээд, главна агроном саашаа ошожо ябаһан агрегадые урихан нюдөөр үдэшэнэ.

Мүнөө жэлэй тарилгын онсо илгаа, партийна съездын шиидхэбэринүүд ба ажахын бусад хэрэг тухай ярилдаһаар байтарнай үрэһэ хүрэнгэ шэрэһэн хоёр машина хажуудамнай хүрэжэ ерэбэ.

— Алексей, Василий Гениновэй агрегат түрүүлээд ябана хэбэртэй, полиин захада хүрэнгүй, үрэһэниинь дууһагшаб, шамдыш даа, хойноһоонь ошо, би эндээ хүлеэгүүжэб, — гэжэ нүхэртөө хэлээд, жолоошон А. Петров агрономдоо хандана:

— Таряанай тоог дээрэ «Заганский» совхозһоо ерэһэн, мүн манда горох асарһан машинанууд олошороод, шэгнүүрнай гансаардашоо. Агрегадуудые һаатуулба гээшэ гүбди, али бараг юм гү, мэгдэжэ ерэбэлди. Мүнөө үедэ минута бүхэн үнэтэй ха юм.

Хүн бүхэнэй өөрынгөө уялга үнэн зүрхэнһөө мэдэрэн нииитын хэрэгэй түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажалладаг, коллективэйнгээ нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябадаг «бултадаа — нэгэнэй түлөө, нэгэн — бултанай түлөө»» гэһэн ёһо журам сахидаг заншалай бэелүүлэгдэдэг ушарһаа станциин механизаторнууд энэ жэлэй хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэриие эршэмтэй ябуулжа байна. Үшөө энээн дээрэ партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй бадаруулһан урма зориг нэмэе.

Ябаһан лэ газартамнай, Тохой болон Доодо Жэрэмэй полинууд дээрэ, таряанай тоог ба машиннотракторна мастерской соошье эршэтэ ажал бурьялжа, мүрысөөнэй дүлэнэй бүри шангаар сороб хилхонь эли тодо байгаа һэн.

Бусаха замдаа В. Генинов, И. Мотошников гэгшэдтэй уулзахадамнай:

— Үдэрэй нормо үлүүлэн дүүргэгдээ, тарилгыч шанар эрхим һайн. Дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэрые поли дээрээ угтахабди — гэжэ бултанда мэдүүлбэ.

Таряашанай дуунай түрүүшын аялгын хүгжэм эндэ иигэжэ мүндэлбэ. Ажалайнь түгэсхэлэй аялгын бүри уянгатайгаар, бүри һүр жабхалантайгаар зэдэлхэнь лабтай. Юуб гэхэдэ, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын механизаторнууд шэнэ табан жэлдэ ажалай габьяа харуулхаар зоригжонхой.

Ж. ДАШИЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Мадагуев, В. Генинов ба И. Мотошниковой агрегадууд тарилга хэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН ХАБАРАЙ СОЛО!

ОЧЕРК

ТАЛЫН БАСАГАН

I

[Г]ЭРГАЛ УЛААН наранай ба... үндэрнүүдэй саагуур яа... полжорон орохотой хам... хара үүлэд зүүн хой... гэрнэрэн гараад, байн бай... дадын хүбшые бүрхөө...

...жилма Ламхановна гэртээ огтошье яаранагүй. Дулаан ...шаа соо хотойлдожо хэбтэ... ...идоо үшөө дахин шалган ха... суггаа хүдэлдэг нүхэдтөө ... заабари үгэбэ. Ээлжээлэн ...журлажа хонохо болоһон ...нишод огтошье сошордоно... өөрынгөө ажал хүдэлмэ... ...эгүйхэн хэхэ юм. Үдэр ...атараа бэлшэһэн хонидоо ...дань, одоо ядархаар юумэн ...эртэй. Түл абалгын шахар ...һала гэмгүй дабагдаа. Тээ ...сгаар таһалга соо дэбхэ... байһан хурьгадынь тобир ...ар түлжүүлэгдэнэ гээшэ.

...ан табаад жэлэй туршада ...хойноһоо һайсахан лэ яба..., хабарай байгаалиин һа...гөөр аашалхадашье тэрэ ...гүй. Хонишоноор хүдэлжэ ...дань нилээд бэрхэтэй байг... Дүй дүршэл багадаха... мэгдэхэ, тухашарха ... тохёолдоо һааб даа. Нэм... ...жам Хориингоо бэлшээри... ...ар дүн сагаан хонин һүрэгөө ...рүүлжа ябахадаа гуниглан ..., омогорхон баясахашье юм. ...рин тэгэн дунда хабарай ... хара һалхинтай, саһа бор... элбэг намарай шэмэрүүн ...нтай шадалаараа тэмсэжэ, ...е хони зууруулангүй гараг...

...агша хонишоной газаа га... боро хараан болонхой, үнөө... хойнохи хүбшэ дээхэ... бөөгнэрһэн баглагар хара бүришье дүтэлэнхэй, совхо... нилээд холо оршодог ...ахи отарын хашаае, хони... гэрые эмээллэн халхалха ... болобо. Уданшьегүй хүйтэн... шэг һалхин һэб-һаб үлеэжэ, шорой тооһо обоорголходол гэхэ юм.

Гэртэхи пеэшэниинышье түлигдөөгүй, нэгэл тиимэ ниилэмжэгүй шэнги үзэгдэбэ. Хүйтэн уһа газар доро-һоо һорожо абадаг насостойгоо хахад үдэр тухай носолдоһон хани нүхэрынь һаяхана ерэнхэй, үдэшынгөө хоол шанаха хэбэртэй, амһартануудаа хангиргажа байба.

— Мүнөө болотор пеэшээ түлеэгүй байна гүш даа. Хүйтэн гээшэнь. Һалхилна. Һуниндөө саһа орогшо аа гү. — гэжэ Намжилма Ламхановнагай хэлэхэдэ, Бата-Далай Цыденович огтошье гайхабагүй. Энэньшье баһа зүйтэй. Эртэ үглөөнһөө эхилээд харанхы үдэшэ болотор хонидой хойноһоо ото ябадаг һэн тула, заримдаа халуун сай ууха, шүлэ халбагадаха сүлөө саг гарадаггүй. Одоошье сүлөөтэй болобоб гэжэ һанахадань, хүлеэгдээгүй юумэн гэнтэ тохёолдошохо. Хонин түрэжэ ядаха, нарай хурьган үбдэхэ. Эдэнние орхихо аалши! Хажуудань ото һахижа, саг дарыдань туһаламжа үзүүлхэ шухала. Хонишоноор хүдэлжэ туршаагүй хүн хонишодой ажалай хэды шэнээн хүшэр хүндэ, зүдэрүү ноёшо байһые ойлгохошьегүй, ойлгохыешье эрмэлзэдэггүй һааб даа.

— Дөө, үнөөхи насостой носолдоһоор байтарни энэ болобо ха юм. Үхибүүдэйнгээ һургуулиһаа табигдахада нэгэ бага сүлөөтэй болохо бэшэ гүбди. Саһа багатай байһанһаа газар хуурай, шииг нойтогүй. Мүнөөнһөө бэлшээри, сабшалангаа уһалаагүй һаа, баһа аргагүй, — гэжэ хани нүхэрэйнгөө аятайханаар хэлэхэдэ, ахалагша хонишон зүбшөөгөөдхёо һэн.

Зүбшөөнгүй байхаар бэшэ. Нэгэ отара дээрэ сугтаа ходо хүдэлжэ, амжалта туйлалтаяа, баяр баясхалангаа тон адляар хубаажа, сэдьхэлээ ханажа ябана ха юм. 546 өхэ хонидые тобир тарганаар харууһалхын тула, нэгэшье хурьга гарзалуулангүй түлжүүлхын тула нилээд ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй бшуу. Түл абалгын үедэ соромшье гэжэ унтахагүйш. Аймагай түбһөө гү, али Улаан-Үдэһөө сакманщигаар саг зуура хүдэлхөө эльгээгдэһэн хүнүүдтэ дууһыень найдахань аюултай. Олонхидынь нойтон нарай хурьганһаа жэрхэхэ. Тэдэнние дадалтай болгохын тула даамай зохидоор һургаха, хажуудань ото һахижа байха хэрэгтэй ха юм. Зүгөөр Намжилма Ламхановна Тогмитовагай отарада сакманщигаар хүдэлһэн хүнүүд баяр баясхалан хүргэдэг, дахинаа ерэхые найдуулдаг заншалтай.

Энэ жэлдэ зуун хонинһоо зуун хоёр хурьга абажа, тобир тарганаар түлжүүлхээр уялга абаа бэлэй. Коммунист эхэнэр хэлэһэндээ хүрөө. КПСС-эй XXIV съездые онсо өөрын бэлэгтэйгээр угтаа. Тиигэншьегүй яахаб даа. Юһэдэхи табан жэлэй гол зорилгонуудые зүбшэн хэлсэһэн съездын айхабтар ехэ удха шанартайе тэрэ ойлгоно ха юм. Өөрөөшье КПСС-эй XXIII съездын делегат байһан, гүрэн түрын хэрэг шиидхэлсээ һэм шуу. Мүнөө Намжилма Ламхановна зуун эхэ хонинһоо зуун арбан хурьга абаад, тобир тарганаар түлжүүлжэ байна. Хонин бүриһөөнь 3,100 килограмм эрхим шанартай нооһо абаха уялгатай. Хэрбээ нёдондонойхииень хараха болоо һаа, энэ жэлдэ хонин бүриһөө дүрбөөд килограмм ноопо хайшалжашье магад.

— Энэ һүни һэримжэтэй байха болоо гүбди даа. Хабарай байгаали элдэбээр аашалжа, юрэдөө, элдэбын хүлеэгдээгүй юумэн болохо, — гэжэ хэлэхэдэнь, энээнһээ болохо юумэ ямаршьегүй һайнаар дабажа гарагша һэмнайбди гэһэн янзатайгаар хани нүхэрынь (Бата-Далай Цыденович Гончиков һааб даа) миһэрэн хараад, дабирхайтай нарһан түлеэнэй шадал мэдүүлэн, пеэшэн соохи галаа нижаганатарнь удхалжархиба.

Уни бутарма дулаан гэр соонь тунан задаржа, ажал хэрэг тухай хөөрэлдэхэдэ аятай зохид болобо.

ТЭРЭ ҺҮНИ яһала һэримжэтэй байжа, һалхи шуурган дундуур хонидойнгоо хашаада ээлжээгээр ошожо дежурлаһан хонишод үүрэй толоной сайрахатай хамта мүн баһа ээлжээгээр нойроо шүүд халта сэлмээгээд, хойто үглөөниинь ажалдаа сэмсэгэр юумэ гаранхай хүдэлхэ юм. Үдэр, хоногууд эрьюулгэ мэтэ эрьюусэлдэжэ, хүнэй ажабайдалда онсо өөрын мүр сараа үлөөдэг ха юм. Залхуу хүнүүдэй үдэр сагыньшье тон адлирхуу, дэн лэ һонигүйшэг байдаг. Зүгөөр ажалша бэрхэ хүнүүдэй ажабайдалда ходо хубилалта болохо, урма зориг бадаруулма мэдэрэл орьёлон бусалжа байдаг шуу. Тиихэдэ Дундадахи хонишодой ажабайдал мүн баһа өөрын удхатай, түхэл маягтай юм. Һонёо буурамаар юумэн гэжэ тэдээндэ байдаггүй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо хэды үдэр үнгэрөө һэм, бү мэдэе. Апрелиин наран халуунаар шаража, хонидой бэлшэхэдэ бүришье аятай болобо. Нэгэ үглөөгүүр Намжилма Ламхановна үбгэндөө ингэжэ хандаба:

— Улаан-Үдэ баһа ошохо болобоб.

— Юундэ, баһа ямар хэрэг гарабаб?

— Областной партийна эдэбхитэдэй суглаан болохонь. Тэрээндэ байлсангүй яажа болохоб.

— А-а, шимни КПСС-эй обкомой гэшүүн һэмнайш. Яахаб, ошохо болоо гүбши даа. Бишни шадал зэргээрээ байна аабзаб. Петр Иванович Мария Иосифовна хоёр хамһалсана бээз. Байза, бишни шамайгаа Улаан-Одон абаашаад ерэһүүб, —гэжэ Бата-Далай Цыденович хэлээд, «Победа» машинаяа заводилжархиба.

Нүхэр Тогмитовагай отарада П. И. Желудев Мария Иосифовна Козельская гэжэ һамгантайгаа хүдэлдэг. Хурьгадайнь амяарлан хүбаагдаха болотор байлсадаг юм ха. Тульска областьһоо зөөжэ ерэһэн энэ айлайхи ахалагша хонишоной хүүрһээ гарадаггүй, зүбшэл заабариень дары бушуу дүүргэхые оролдодог гээшэ. Ахалагша хонишонойнгоо Улаан-Үдэ ошоходо бүри оролдосотойгоор байхые эрмэлзэдэг. Сэхыень хэлэхэдэ, эдэнэй хани нүхэсэлдэ хүн бүхэн атаархахал байха. Иимэ эбтэй эетэйгээр хүдэлхэдөө урагшатай ябана, амжалта туйлана гэжэ ойлгоо һэм.

Намжилма Ламхановна Улаан-Үдэдэ удаан болоогүй һэн. Областной партийна эдэбхитэдэй суглаанда һууххадаашье, гүрэн түрын эгээ дээдэ хайра шагналда хүртөөд байхадаашье, хонин һүрэг тухайдаа ухаан бодолоо гүйлгэжэ, түл абалгын хүшэр сагые хамта дабалсаһан нүхэд тушаагаа һанаата болодог заншалтай. Тиигэншьегүй яахаб даа. Иигээд лэ партийна гү, али ниитэ ажалай хэрэгээр аймагай түб, мүн Улаан-Үдэ хэдэн хоногоор ябашахадань, бүхы харюусалгатай хүдэлмэриень тэрэнэй хани нүхэр Б. Ц. Гончиков ямаршьегүй хэжэл байдаг. Ажал хүдэлмэрээ орхижо ябаха аргамгүй гэжэ арсаха аалши. Үгы ааб даа. Юуб гэхэдэ, Хориин коммунистнууд бүгэ дөөрэн найдана, тиимэһээ тэдэнэй этигэл найдабариие хүндэтэйгөөр харюулхые оролдоно. Табан жэлэй саана Москва ошоходонь (КПСС-эй XXIII съездын делегат байһан), Бата-Далай Цыденович ахалагша хонишоной уялгые саг зуура даажа абаад, бүришье эршэтэйгээр ажаллаһан байха. Ёһотой совет гэр бүлэ тон иимэл байдаг. Гадна Бата-Далай Цыденович уран бэрхэ, ямаршье орёо хүшэр оньһото техникэ заһажархидаг юм. Хонидойнь хашаа яб гэмээр заһагданхай, нэгэшье баханын хэлтышэнхэй байхые харахагүйт. Жэлэй ямаршье сагта уһа насосоор бүлүүрдэжэ абадаг. хонидоо уһаар хангажа, мүн бэлшээри, сабшалангаа уһалжа байдаг гээшэ. Дундадын горхоной налюур газарта мүнөө шэбхэ гаргагданхай, тараагдан жэгдэлэгдэнэ. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, үнэр баян, эбтэй эетэй гэр бүлэ хэхэ хүдэлмэрээ уридшалан хараалжа, дээрээ ортуулангүй саг болзортонь хэдэг һайхан заншалтай.

Улаан-Одон нютагһаа зүүлжээ годирһон харгыгаар «Волга» машина шорой тооһо бурьюулан бумбэрнэ. Харгын хоёр захаар нэмжыһэн бэлшээритэ талые Намжилма Ламхановна үе үе болоод лэ хаймадан харана. Зүрхэ сэдьхэлдэнь тон дүтэ тала гээшэ. Талын дууша булжамуур шубууд шанха дээшээ дэгдэн гараад, дунгяахан хабарай дайдые шэмэглэн хангюурдана. Инаг дуранай үнжэгэн зөөлэн амисхаал, эршэтэ ажалай эгэршэгүй хүсэн бүгэдөөрэн холисолдон нэгэдэжэ, ажамидаралай һүр жабхаланта гимн боложо зэдэлшэнэ. Юһэдүгээр түсэбтэ табан жэлэймнай түрүүшын хабарай амисхаал!

Гүбээгэй саагуур годирон орохотой хамта хонидой маараалдаха дуулдаадхиба. Гүбээгэй хормойгоор бэлшэжэ ябаһан хонидой ойро Бата-Далай Цыденович зогсонхой, шорой тооһо бурьялһан харгы уруу һарабшалан байжа хараха юм. Тээ дорохононь, Дундадахи горхоной хоёр захаар нэмжыһэн бэлшээритэ налюур газартань үглөөнһөө нааша бүлүүрдэжэ абаһан уһаниинь таран урдажа, эндэ тэндэшье ялагашан харагдахань аятай.

Намжилма Ламхановнагай яаралгүйхэн машинаһаа гараад, хани нүхэртөө дүтэлхэдэнь, үбсүүндэхи алтан одониинь наранда яларан туяаржа, бүришье һүрөөтэйгөөр харагдаба.

— Һүүе, шимни Социалис Ажалай Герой үнэхөөрөөшье болоһон байбалтайш... Дэмы хэлсээгүйнь энэл ха юм... Бүхы сэдьхэлһээ амаршалнаб! — гэжэ Бата-Далай Цыденович амаршалаад, нюдэеэ аршасагааба.

— Үдэр, һүниешье илгангүй, сугтаа хүдэлһэнэймнай үрэ дүн гүбэ даа, — гэжэ Н. Л. Тогмитова хэлээд, хани нүхэрэйнгөө гарые дүмүүхэнээр бариад, һөөл илдамханаар инаглан хараа бэлэй.

Ингэжэ Хориин совхозой ажалша хонишоной үбсүүндэ Социалис Ажалай Геройн алтан мүшэн, Ленинэй орден яларан туяаржа, бүришье һүрөөтэйгөөр харагдаха юм. Үшөө тиигээд «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден, Ленин багшын түрэһөөр зуун наһанайнь дурасхаалта медаль. Тала шэнги уужам сэдьхэлтэй талын басаганай, ёһотой коммунистын гэрэлтэ һайхан образые гүрэн түрымнай эгээ дээдэ хайра шагнал бүришье гоё һайхан, бүгэдэ зоной атаархама үльгэр жэшээ болгоно гээшэ.

М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

Хориин аймаг.

ҮҮСХЭЛ ГАРГАҺАН АЖАХЫДА

...РГЫН ҺАЛБАРЖА БАЙХАДА...

Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад үнгэрэгшэ үбэлжэлгын 6 һарада (ноябрь—апрель) үнеэн бүриһөө 1100 килограмм һү һааха уялга абаһан аад, мүнөө 1120 килограмм һү һаагаа.

...ЛА ХАДЫН үбэр майлаар ...гы сэсэгэй һалбаржа, урин ...н хабарай һүүл—май һарын ... байбашье, хабарай тэнгэ...тай боротой гэдэгтэл, хагсуу ... һалхин ходоро үлеэнэ, са...доһоншье хаялаад абана.

...I партсъездын нэрэмжэтэ ...ой түрүүлэгшэ Дондок Ба... Баданов кабинедэйнгээ сон...ашаа хараад, ехэл урмаа ...гяар уршагад гэнэ.

...Юун боложо байна гээшэб! ...үбэлнай болохоёо һанаа юм ... Энэ үдэр эртын тарилга ...гэлсэһэн зомди, теэд буруу ... лэ даа. Баһа хүйтэнөөр ...мнай доошоо ороно аа гү, ... һанаата болонгёор хэлэнэ.

... үедэ колхозой главна зоо... Василий Антипов гартаа ... баринхай, ехэл баяртай оро...бэ.

...ай. Дондок Батуевич. со... уялгаяа дүүргээбди. Мэнэ ... бүхы гурбан фермэдэ хон... хөөрэлдөөб, —гэжэ тэрэ...хэдэ, уруу дуруушаг бай...рүүлэгшын щарай гансата ...ороходол гэнэ.

...Василий Степанович, яагаа ...дэсэл асарба гээшэбши. ... мэнэ гэһээр КПСС-эй ... мэдээсэл эльгээхэбди. ... социалис уялгаяа нэгэ ... урид дүүргэбэ ха юмби... түрүүлэгшэ.

...Одоол энэмнай Майн нэгэ ...ндэртэ манай малшадан ... ехэ бэлэг гээшэл даа.— ...олхозой парткомой секре... Александр Осипович Болонев ... ехэ баяртай.

...агдаһан амжалтадаа тэдэнэй ...аньшье буруу бэшэ. Энэ... ажахын хүтэлбэрилэгшэд, ...жэлтэд, бүхы малшад, һаа...дайнь бүхэли үбэлдөө 6 һара ...шэ сусашагүйгөөр, хүсэ ша...гамнангүйгөөр, хамаг арга..., эдэбхи үүсхэлээ элсүү...лжэ туйлаһан ажалайнь ...н ха юм.

...ндо намар эндэхи һаали... малшадай үбэлжэлгын зургаа ... (ноябрь—апрелъ) туршада ...олхозоороо үнеэн бүриһөө ...илограмм һү һааха гэхэ гү, ... һү һааляа урда жэлэйхидэ ...оо 26 процентээр дээшэлүүл...һэн социалис уялга абаад бай... ингэжэшье хэлсэхэ хүнүүд ... бии һэн:

...Бүхы республика соогоо ... татаад, эдэмнай тэрэнээ ...эжэ шадангүй, шалбааг соо ... байса, һуушагшаб. Манай ...нүүд үбэлэй үедэ хэзээ ... ехэ һү һаагша һэм.

... арад зоной хэлсэдэгээр, «дурлаһан мэлхэй далайешье харайха» гэдэгтэл, хүнүүд гээшэмнай урдаа нэгэ зорилго табяад, хүсэ шадалаа, хэшээл оролдолгоёо элсүүлэн, эбтэй эетэйгээр, эмхитэй һайнаар хүдэлхэдөө, ямаршье ехэ түсэб, даабари дүүргэжэ шадаха байна бшуу. Энээниие Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, малшадай туйлаһан амжалтань элитээр гэршэлнэ.

Тус колхозой һаалиин фермэнүүдэй байра байдал, арга боломжонь республикын ажахынуудай олонхи гүүртэ, фермэнүүдһээ юугээрээшье үлүү бэшэ. Жэшээнь, эндэхи Мухар-Талын фермын малай хашаа хуушан, досоогоо ямаршье оньһожоруулга үгы, ехэнхи хүдэлмэринь хүнүүдэй улаан гараар хэгдэнэ. Тиигэбэшье энэ фермэ һү һаалгаар аймаг соогоо һараһаа һарада түрүү һуури эзэлжэ ябадаг. Эндэхид үбэлжэлгын зургаа һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1336 килограмм һү һаагаа. Түрүү һаалишадынь Мея Афанасьева, Любовь Вервенко, Евдокия Вставская гэгшэд 1336—1415 килограмм һү һааһан байна.

— Байра байдалайнгаа тиимэ һайн бэшэшье һаань, бултадаа урдаа байһан зорилгые һайн ойлгожо, харюусалга ехэтэйгээр, эмхи гуримтайгаар лэ хүдэлһэнэй ашаар уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаабди. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ манайда нэгэшье һаалишанай үглөөгүүр, үдэрэй, үдэшын һаалганда хожомдожо ерэһэн гү, али үнеэдээ һаангүй орхиһон ушар үзэгдөөгүй, —гэжэ энэ фермые даагша К. Т. Афанасьев хөөрэнэ.

Гансашье Мухар-Талын фермэдэ бэшэ, мүн Наринай, Ташалангай фермэнүүдтэ ябажа харахада, хүнүүдээр хөөрэлдэхэдэ, тэндэхи һаалишад, малшадай бултадаа үнэн зүрхэнһөө оролдожо, эрмэлзэлгэ абьяас ехэтэйгээр хүдэлжэ байһыень ойлгохоор.

Нарин нютагай үнинэй һаалишан Цыбик Аюшеева иигэжэ хөөрэнэ:

— Үндэр уялга абаад, тэрэнээ дүүргэжэ шадаагүй һаамнай, эшэхэбтэр болохол. Тиимэһээ бэеэ шэмхэжэ, хамсыгаа шамажал хүдэлөөгүйдэ аргагүй. Тиигээдшье Коммунис партиингаа XXIV съездын үедэ бүхы совет арадай ажалай вахтада жагсаад байхада, бидэшье хамаг хаба шадалаа гарган хүдэлөө гээшэбди.

— Юрэдөөл, бэе бэеһээ гээгдэхэгүй гэжэ урилдажа, мүрысэжэ ябаад лэ хүдэлхэдэ урматай, ажалнайшье урагшатай ябана,— гэжэ эндэхи түрүү һаалишадай нэгэн Цырен-Дулма Дугаржапова хэлэнэ.

Тиигэжэ Наринай фермын түрүү һаалишад Цымжит Цыдыпова, Цыбик Аюшеева, Евдокия Сагаханова, Цырен-Дулма Дугаржапова гэгшэд үбэлжэлгын 6 һарада үнеэн бүриһөө тус тустаа 1345—1560 килограмм хүрэтэр һү һаагаа.

Бүхы һаалишад, малшадайнгаа габшагай шангаар хүдэлжэ байхада, колхозой правлени, партком баһал тэдэнэй ажалда али болохоор туһалха, урма зоригыень бадаруулхын тула бага бэшэ оролдолго гаргаһан байна. Колхозой бүхы фермэнүүдтэ энэ жэлдэ түрүүшынхеэ түлөөһэгүйгөөр хүнүүдтэ халуун эдеэн бэлдэгдэдэг болоо. Энээнэй ашаар һаалишад, малшад үглөөгүүр, үдэр эдеэлхын тула гэр фермэ хоёрой хоорондо ябажа, үнэтэ сагаа гээхэе болёо. Бүхы фермэнүүдтэ үбһэ тэжээлые тон наринаар шэгнэжэ, үнеэдһээ абтаһан һүнэйнь зэргээр эдюулдэг болоо.

Мүн үшөө нэгэ шухала юумэнь гэхэдэ, колхозой правлени, парткомой зохёоһон социалис мүрысөөнэй гурим һаалишад, малшадые оролдосотой һайнаар хүдэлхэдэнь урмашуулһан, тэдэнэй дунда эршэтэй шанга мүрысөө дэлгэрүүлһэн байна. Социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор, мүнөө табан һаалишадынь сарбуугай алтан час, үшөө хэдэн хүн түлөөһэгүйгөөр курортдо амарха путёвкоор шагнагдаха болонхой.

Мүнөө уласхоорондын һайндэр—Май 1-ниие эрхим бэлэгээр угтажа байһан эндэхи ород, буряад, украин, татар яһатанһаа бүридэһэн фермэнүүдэйнь эбтэй эетэй коллективүүдтэ үшөө ехэ амжалта хүсэел.

М. НАМЖИЛОВ,
манай тусхай корр.

Загарайн аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозой түрүү фермэнүүдэй нэгэн болохо Наринай гүүртын һаалишад, малшад.

Авторай фото.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛ ТУХАЙ ҺАНАМЖАНУУД

РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, драматург Н. БАЛДАНО:

Мүнөө жэлэй Майн 1-нэй һайндэр онсо ехэ баяр омогорхолой оршон байдалда тэмдэглэгдэнэ. Юундэб гэхэдэ, партиин XXIV съезд боложо, тэрэнэй айлдаһан үгэ, шиидхэбэри бухэниинь совет хүнүүдэй зүрхэн соо айхабтар ехэ урма зориг, хүсэл эрмэлзэл бадаруулба. Тиигэдшье манай орон дотор юһэдэхи табан жэлэй захалһан түрүүшын үдэрһөө эхилээд лэ, предприяти, колхоз, совхоз бүхэндэ социалис мүрысөөнэй дүлэн улам хүсэтэйгөөр сорьёлбо хаям.

Энээнтэй хамта бидэ—уран бүтээлшэдэй хэхэ юумэн угаа ехэ.

Би энэ Майн 1-нэй урда тээ «Энхэ-Булад баатар» гэжэ оперын дахинаа табигдаһандань ехэ баяртайб.

Һүүлэймни хүдэлмэри гэхэдэ, МНР-эй толгоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулжа, «Губиин нашан харсага» гэһэн зүжэг бэшэнхэйб. Энээн соогоо монгол арадай ургалта, дэбжэлтэ тухай зураглахые оролдоо һэм. Зүжэгни һайшаагдан абтаба. Буряадай драмын театрта табигдаха болонхой.

Республиканска больницын врач В. ХАРЛОВА

Һаяхан СССР-эй Верховно Советэй Президиум совет врачай тангариг тухай Указ гаргаба. Минии һанахада, залуу врачай түрүүшынгээ алхам хэжэ, бэеэ даан хүдэлжэ эхилхэ зам дээрэнь тэрэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ гэһэн тон ехэ удха шанартай хэрэг. Манай республиканска больницын врачнуудай коллектив парти, правительствынгаа тус хэмжээ ябуулгые ажалша зоноингоо элүүр энхын хойноһоо саг үргэлжэ һанаагаа зобожо байдагайнь үшөө нэгэ гэршэ гэжэ ойлгоно, тиигэжэ сэгнэжэ байна.

Улаан-Үдын 12-дохи һургуулиин багша Е. МИХАХАНОВА:

XXIV съездын хүдэлмэриеэ дүүргэһэн үдэрһөө хойшо һара боложо ябана. Тиибэшье юһэдэхи табан жэлэй түсэб бэелүүлжэ эхилһэн тухайдаа совет арад Майн 1-дэ элидхэжэ байна.

XXIV съездын шиидхэбэри соо арадай гэгээрэл тухай горитойхоноор хэлэгдэнхэй. Тиимэшье байнгүй яаха һэм! Коммунис узэл бодолтой, шэнэ хүниие имагтал совет һургуули хүмүүжүүлнэ. Харин съездын шиидхэбэри соо һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие улам бүри һайжаруулха зорилго табигдана. Тэрэ зорилгые багшанар лэ бэелүүлхэ ха юм.

МНР-эй 50 жэлэй ойдо

МАНАЙ ХАНИ НҮХЭСЭЛ

Дэлхэйн социалис оронууд хоорондохи аха дүүгэй холбоо барисаагаа улам үргэдхэхын хойноһоо оролдоно. Теэдшье аша үрэнь ехэ — энэ хани барисаан бата бэхи, хэтэдээ мүнхэ. Энээнтэй дашарамдуулан, имагтал соёл культурын талаар хэлэхэ болоо һаа, угаа ехэ юумэн хэгдээ. Бэе бэетээ аргагүй нягтаар харилсажа, бэе бэетээ танилсажа, бэлиг шадабари, дүй дүршэлөө халан абалсажа байнабди.

БурАССР-эй болон МНР-эй театрнууд, артистнууд тухайшье хэлэбэл, һонин юумэ олон.

Би өөрөө анха түрүүн Буряадай хүгжэмтэ-драмын театрай коллективтэй 1943 ондо Монголой Арадай Республика ошолсоһон байнаб. Тиихэдээ «Энхэ-Булад баатар» гэжэ оперо, «Бахчисарайн фонтан» гэжэ балет, мүн буряад драматургнуудай бүтээһэн хэдэ хэдэн зүжэгүүдые, концертнэ программа абажа ошоо һэмди. Теэд ямар хани халуунаар угтуулаа гээшэ һэн бибди: нүхэдэй альган дулаан гэжэ одоол тиихэдэ ойлгоо һэм.

Тэрэ гэһээр ходол бэе бэедээ айлшалан ябалсанабди. Үшөө, жэшээлхэдэ, 1965 ондо МНР ошоходоо, К. Треневой «Любовь Яровая» гэжэ зүжэгтэ профессор Горностаевай һамганай, Ц. Шагжинай «Хабарай дуун» гэжэ зүжэгтэ Сырмагай роль наадаа һэм. Эдэ зүжэгүүдымнай МНРП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Ю. Цеденбал түрүүтэй МНР-эй хүтэлбэрилэгшэд ерэжэ хараһан, үндэр сэгнэлтэ үгэһэн юм. Удаань Дорнод аймагта, Чойбалсан хотодо, мүн бэшэшье нютаг тосхонуудаар айлшалжа, хани халуунаар угтуулаа бэлэйбди. «Зүжэгүүдыетнай хаража, Совет ороной ажабайдалтай танилсабабди, дүй дүршэлшье халажа абабабди», — гэжэ монгол нүхэднай ехэтэ баясан тэмдэглээ һэн.

Гадна 1966 ондо баһал дахинаа Монгол уригдажа, Нацагдоржын нэрэмжэтэ драмын театрта Д-Р. Батожабайн «Зүрхэнэй шарха» гэжэ зүжэгтэ Бэрэд хүгшэнэй роль гүйсэдхэһэн, концертнүүдтэ хабаадалсаһан, Х. Намсараевай «Үүрэй толон» гэжэ роман сооһоо хэһэг уншаһан, уран бүтээлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хэдэ дахин уулзаһан байгааб. Тиихэдэ наадахымни урда тээ театрай байшангай үүдэн дээгүүр минии нэрын томо үзэгүүдээр зурагдаһан байһые харахадаа, тон ехээр бахардаһанаа мүнөө хүрэтэр мартадаггүй хүмби.

Тиигээд монгол нүхэднай Советскэ Союзда ходо айлшалдаг ааб даа. Тэрэ тоодо уран бүтээлэй хүдэлмэрилэгшэд манай Буряад орондо олон дахин айлшалан ерэһэн байха. Бүхы коллективээрээ Нацагдоржын нэрэмжэтэ театрайхидай ерэжэ, В. Шекспирэй «Отелло» гэжэ зүжэг Улаан-Үдэдэмнай табижа, харагшадые хэмгүй ехээр баясуулан, омогорхуулагша һэн. Отеллын гольдо Гомбосүрэнэй наадахые ехэтэ һайшаагаа бэлэйбди. Удаань 1967 ондо ерэхэдээ, Э. Войничой романаар зохёогдоһон «Овод» гэжэ зүжэг харуулаа бэлэй. Баһал эндэ һонин шадабариень ойлгожо абаһан байхабди. Мүн манай эндэ бусад зүжэг, концертнүүдтэ нүхэд Гомбосүрэн, Цэбэгмид, Ван-Түмэр гэгшэдэй хабаадалсажа, эрдэм бэлигээ харуулһыень бахархан һанадаг хүм. Эдэнэр Н. Погодиной «Кремлиин курантнууд» сооһоо һонирхолтой хэһэг харуулһан, Ойдовой «Далан худалч» зүжэг соо артист Цэвээнжав баянай роль, «Лодойдамбын «Гарай табан хурган» гэжэ зүжэг соо һамхуу артист Сүрэнэй роль гүйсэдхэжэ, харагшадые ехэтэ һонирхуулаа һэн.

Мүнөө бидэнэр монгол драматург Намдагай «Ээдрээ» гэжэ зүжэгые тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр табибабди. Би эндэ Эрдэни эхын рольдо наадааб. Мүн иигээд ойрын сагта МНР-һээ Гомбосүрэн бараалхан ерэжэ, энэ зүжэг соо Мүнхэ Очирой рольдо наадаха юм.

Юрэдөө, хөөрэхэ болоо һаа, бэшэшье юумэн олон даа.

Энэ хэдыхэншье баримта дээрэһээ юун тодорноб гэхэдэ, социалис оронуудай хоорондохи хани барисаан улам бэхижэжэ, хүгжэжэ, бидэниие бүри ехээр урмашуулна, баясуулна.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд бодото дээрээ бэелхэдээ, энэ хани нүхэсэлнай бүри үргэн, гүнзэгы, бата бэхи болохо байна.

М. СТЕПАНОВА,
РСФСР-эй арадай артист.

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театр һаяшаг Монголой гүрэнэй шангай лауреат Д. Намдагай «Ээдрээ» гэжэ зүжэг табижа, улаанүдынхидые ехэтэ һонирхуулба. Монголой арадай вождь Сүхэ-Баатарай хүтэлбэри доро эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө монголшуудай тэмсэһые автор тодо хурсаар харуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Ээдрээ» гэжэ зүжэгһөө нэгэ үзэгдэл.

К. МУНКУЕВАЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

Хүдэлмэришэн ба алба хаагшын салин хүлһые дунда зэргээр 20—22 процентээр, колхозуудай ниитын ажахыда хүдэлһэн гэшүүдэйнь ажалай түлөөһэ 30—35 процентээр дээшэлүүлхэ.

• • •

Һарын 70 түхэригэй салингһаа налог абалгые болюулха, һарын 90 түхэригэй салингһаа налог абалгын хэмжээе бага болгохо.

• • •

Табан жэлэй туршада 565—575 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые бариха.

• • •

Гүрэнэй мүнгэ зөөреэр 2 миллионһоо дээшэ үхибүүдэй байха саад, яслинуудые бариха. Һунаагдаһан хүдэлмэриин үдэртэй һургуулинуудай һурагшадай тоое 1,5 миллионоор олошоруулха.

• • •

Вузууд болон тусхай дунда һургуулинуудай студентнүүд, һурагшадта үгтэдэг стипендиин хэмжээе дээшэлүүлхэ.

Урдахи табан жэлэйхидэ орходоо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ жэлэй дунда зэргын хэмжээе 20—22 процентээр дээшэлүүлхэ, хүн зониие эдеэ хоолой зүйлөөр, промышленностиие—түүхэй эдээр хүсэдөөр хангаха гэһэн зорилго хүдөө ажахын урда табигдана.

(КПСС-эй ЦК-гай XXIV съе здын Директивэнүүдһээ).

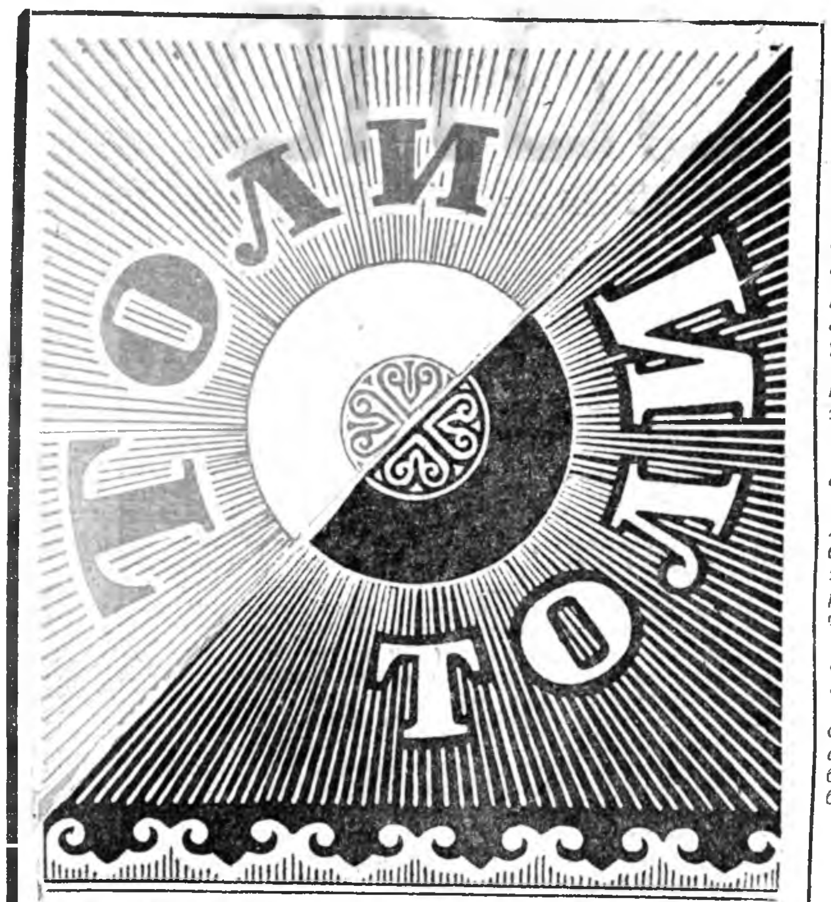

Энэ хуудаһандамнай уншагты:

- Баатар тухай хөөрөөн.
- **Шог ёгто.**
- Аман зохёолой абдарһаа.

БУРЯАД ХҮБҮҮН—МОНГОЛОЙ ГЕРОЙ

Хүхэ сэнхир огторгойто Хүбсэгэлэй аймагай түб—Мүрэн хотодо (МНР) мүнөөдэр арад түмэниинь дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэрэй жагсаалда гараа бэзэ. Тиин гол гудамжаараа улаан хюур түгүүдаа үргэн дабшахадаа, Гэлэг-баатарай нангин дурасхаалые мүнхэлэн бодхоһон алталмал һайхан хүшөөгэй хажуугаар алхалалдажа, амгалан жаргалта байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн энэ хүн тухай сэдьхэл соогоо сэсэг үргүүлан гарана бэзэ даа.

Теэдшье энэ суута баатар тухай мүнөө Монголдо һургуулиин үхибүүн бүхэншье мэдэдэг.. Монголой сэрэгэй эмхидхэгдэһээр табин жэлэй ойдо зорюулан, манай «Правда» газетэдэ бэшэхэдээ, МНР-эй оборонын министр армиин генерал Б. Дорж арад түмэнэйнгөө гайхамшаг геройнуудайнгаа дунда энэ Гэлэг-баатар тухай дурсан домогложо тэмдэглээ һэн. «Ардын арми» гэжэ МНР-эй журналда Гэлэг-баатарай ябадал бүри дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнхэй.

«Набша хэлхын улайтар
Намарай хюрүүгэй тамгалан
байтар,
Харалган хагсуу уряалжа,
Хариһан тохорюуний хаагалан
байтар»,

1939 ондо Монгол ороной молор тэниглэн газар руу дэлхэйн империализмын зүүнэй «түшэг» болоһон япон булимтарагшад яахын аргагүй харатайгаар добтолбо. Тиихэдэнь социалис лагерь эхилэлсэһэн түрүүшын «хараасгай»—хүршэдөө туһалха гэһэн интернациональна уялгаяа бүрин бэелүүлжэ, аюул бэрхэшээлдэ ороһон монгол нүхэдтөө Совет гүрэн туһалжа захалаа бэлэй. Теэд хэды һайн хани нүхэртэй, хабатай дорюун тулгатайшье һаа, монгол сэрэгшэд зоригтой мундуугаар тулалдаба. Тэдэнэй зэргэдэ Лубсандоржын Гэлэг жагсаба.

...Август һарын 28-най үдэр. Сагай уларилай һэрюухэншье һаа, саглашагүй «халуун» үе тохёолдобо. Харьялан урдаһан Халха гол дээгүүр табиһан дүүжэм харгые япон самурайнууд эзэмдэн абаад, тэрэ шадар байһан монгол сэрэгшэдые хүреэлэн абахаар забдажа, хүсэ техникэ зүдхүүлэн, үтэ хорхой мэтэ үрдилдэбэ. Тиихэ үедэ монгол полк хүүргэ хамгаалжа, мүн нэгэн доро совет сэрэгшэдтэй хамта добтолгодо орохо захиралта абаба. Полкын үхэр бүүгай дивизион байраа дары түргэн һэлгэжэ, япон хархисуудай урдаһаа галта һомоор турьяба... Лейтенант Тэрхүүгэй мэнэ хүрэжэ ерэхэдэ, политрук Гэлэгэй команда доро батарейнь тулалдаанда орошоһон байба.

«Иимэ ехэ аюулай
Эшхэрээн дунда зогсожо,
Зоригтой заляар тулалсаха
Зоной баатар олдобо».

Бутын шоргоолжон мэтэ бужаганажа байгаа дайсадай дунда үхэр бүүгай аянга һомонууд адхаран тэһэрбэ. Гэбэшье нэтэржэ ороһон дайсад сухарин талииха дурагүй, туулган мүндэр буулгаба.

Энэ шэрүүн үедэ:

— Нүхэдни, саг зуурхана дайсанай хүнөөрөө олон, хүсөөрөө булюушье һаа, бидэ зоригоор хатуу, оноогоор мэргэн туладаа илахаараа илахабди. Эб найрамдалай түлөө эрэлхэгээр тулалда!—гэжэ үхэр бүүшадта политрук Гэлэгэй үгэлэн хандаһые, мүн:

— Зүйтэй лаб байна. Галла!—гэжэ бахархан захирһые мартахын аргагүй юм. Тиигээд үхэр бүүнүүдай нэерэн һүрэхэдэ, орондог хадхан оро бодогүй унажа ябаһан дайсадые дурамбайдан хаража:

— Ёһотойл мэргээр тудаба, һайн байна,—гэхэдэнь, урма зориг бадарһан сэрэгшэд улам шударгыгаар үхэр бүүнүүдаа дахин дахин һомолжо буудана. Тиин Хайлаастын адаг руу хабтагараараа ороһон дайсадта сохилто үгэхын тула үхэр бүүнүүдаа яаралтай нүүлгэхэ гэһэн захиралтын бууҗа ерэхэдэ, политрук Гэлэг тэндээ, хүүшан һуурида үлэжэ, арбан шэлдэг сэрэгшэдые даан абажа, үсөөрэнтөөшье һаа, үнөөхил хэбзэрээ үлэгэшэлдэһэн дайсадые үбсүү залан амадаба.

Түмэрэй хайлама галай урдаһаа
Түдэгэсэнгүй тулалдаба,
Дайсан шолмосой дабшалтын
урдаһаа
Далтирангүй дайлалдаба.

Үндэр добын оройе эзэлэн абажа. залд гэхэ заягүй, заяанай хатуу зоригтойгоор тэмсэжэ, хүрэжэ ерэһэн дайсадые хүлһөөнь буулган усадхаба... Гэбэшье дайшалхы олонхи нүхэдынь дайсанай һомондо дайрагдаба. Энэ байдалыень тухайлһан дайсад галзуурһан мэтэ тэгүүлбэ. Теэд политрук Гэлэг Санжаа нүхэртээ бүри хатуу зоригтойгоор, төөшье газар сухарингүй тулалдаба. 200-аад дайсаниие түр зуура усадхаба.

Тиин ара талаһаань армиин хүбүүдэй «ура» хашхаралдан орожо ерэхэдэ, арайл үрдеэгүй, хөөрхышни, политрук Гэлэгэй буу замхашаһан байба...

Баранайнгаа түлөө тулалдаһан
Баатарай намтар иимэ юм,
Сэсэгэйнгээ жэмэс амасаагүй
Сэрэгшын намтар иимэ юм.

Тэрэ гэһээр тэбхэр 25 жэлэй гүйсэхэдэ, Халхын гол дээрэ шалгарһан баатарнуудай дурасхаалые мүнхэлжэ, хэдэн нүхэдэй тоодо дээдын засаг түрэ Лубсандоржын Гэлэгтэ МНР-эй Баатарай нэрэ зэргэ олгоо бэлэй... Һүүлээрнь удангүй:

Үльгэрэй бэшэ, үнэн баатарай
Үндэр солые дуудаһан
Мүнхэ сагаан хүшөө
Мүрэн хотодо бодожо,
Мандаһан наранай гэрэл доро
Маша һайханаар толоржо,
Олон түмэнэй сэдьхэлдэ
Омог баяр түрүүлбэ.

Теэд энэ суута баатар Түнхэнэй аймагай Хойто Гол нютагта түрөө юм шуу.

Хүдэр хара хүрьһэлиг шарайтай Гэлэг-баатарай зураг түрэһэн нютагайнь һургуулиин байшан соохи алдар суутанай буланда Советскэ Союзай Герой Жамбал Тулаевай зурагтай зэргэлүүлэн табигданхай.

Эндэнь ехэ ехэ һайндэрнүүдтэ эдир пионернүүд мундарга Саянуудай сэсэгүүдэй баглаануудые табижа, шахаа тангаригаа үгэжэ, хүндэлэн ёһолжо байдаг лэ.

Р. ЦЫБИКОВ.

Хабар, хабар ерээ —
Хабатай һайхан сагнай,
Ханхинаса энеэһээр ерээ,
Хамагта баяр асаранхай.

Хабар, хабар ерээ,
Халуугаар амилан ерээ,
Хада майлаар эрьеэ,
Хатар, дуугаар нэрьеэ.

Хабар, хабар ерээ,
Хараасгайн дуу асараа,
Харьяа голой эрьеэр
Хангал сэсэг сасаа.

Хабар, хабар ерээ,
Халуун дурамни һэреэ.
Хамаг һайхан дэлхэй
Харахан зүрхыем эзэлээ

Хабар, хабар ерээ,
Халуугаар амилан ерээ!

С. БАЛДУЕВАЙ фото

Георгий ДАШАБЫЛОВ.

АРХИНШЫН «ТҮҮРЭЭЛГЭ»

1.
Салин абажа байхадаа нэгэ хүхигшэб.
Сагаалганай болоходо, баһа нэгэ хүхигшэб.
Сагаанийе аягалха үедөө нэгэ хүхигшэб.
Сагдаагай табяа һаань, нэгэ хүхигшэб.

2.
Улаан сар алахада, нэгэ садагшаб.
Уладай хүндэлөө һаа, нэгэ садагшаб.
Хурим түрэнүүд дээрэ нэгэ садагшаб.
Худа хадамайдаа ошобол, нэгэ садагшаб.

3.
Зууе табиһан хүнтэй нэгэ нүхэсэгшэб.
Зуу мүнгөөр суглуулаашантай нэгэ нүхэсэгшэб.
Хатууһаа арсадаггүй хүдхэтэй нэгэ нүхэсэгшэб.
Хармаандаа зэдтэйл һаань, нэгэ нүхэсэгшэб.

4.
Архи тамхинһаа арсажа нэгэ үзөөгүйб.
Архи тамхинай үлүүе нэгэ үзөөгүйб.
Өөртөө дундаар аягалжа нэгэ үзөөгүйб.
Өөрөө хүниие хүндэлжэ нэгэ үзөөгүйб.

5.
Гахайтай зэргэлжэ унтаһанаа нэгэ гайхааб.
Гурбан шэл хооһолһоноо нэгэ гайхааб.
Ажалһаа намнажа гаргахадань, нэгэ гайхааб
Арбан сүүдхээр һуулгахадань, нэгэ гайхааб.

6.
Хүнүүдэй тойроод гарахада, нэгэ гэмшээб.
Хүршэш, нүхэдшьегүй болоходоо нэгэ гэмшээб.
Хүбүү, һамганайнгаа ябашахада, нэгэ гэмшээб.
Хүнэй түхэлгүйш гүүлэхэдээ, нэгэ гэмшээб.

ДАЛАЙ БАЯН ДАБҺААР ДУТАБА, ДОНОЙ БАЯН ДҮРӨӨБШӨӨР ДУТАБА

ОНТОХОН

Урдын урда сагта, уһанда һуудалтай Далай баян уулада һуудалтай Доной баян хоёр хубиин хэрэгээр золгожо, хонон үнжэн хөөрэлдэбэ, хонин төөлэй табилсажа, хундагаар духаряа барилсаба. Тамхи тамхяа залалсажа, танил хүршэнэр бололсобо. Бүһэ бүһөө андалдажа, үндэгэн худа оролсобод ха. Хойто жэлдэнь Далай баянтан хүбүүтэй боложо хүхилдэбэ. Саада жэлдэнь Доной баянтан басагатай боложо баясаба. Хөөрхэн сэбэрхэн басагандаа Хуурайхан гэжэ нэрэ үгэбэ. Тэрэ гэһээр үдэр хоногууд үрдилдэн үнгэржэ, һара жэлнүүд һубарилдан ошобо. Хүбүүн басаган хоёрынь хүнэй туханда хүмүүжэн, хүлэгэй дүрөө гэшхэбэд ха. Түрын хэмжээн тодоржо, хуримай хоног тоологдобо. Доной баянтан басаганайнгаа булай дурагүй байтарнь, баагаар барижа, һабхаг туйба зүүлгэн, һамган дэгэл үмдүүлээд, энжэ заһал элбэг ехээр ашаалаад, хадам харида хүргэжэ мордобо. Доной баянай басагые Далай баянайда хүргэлсэжэ долоон түмэн хүн ошолдобо. Харгы замдаа оройтожо хадын хаяада хоноод, үглөөгүүр ябалгын болоходонь унтаана залхуу нэгэ хүбүүн нойгоод зүүдэлээд һэрихэ юм бэшэ. Үетэн нүхэдынь тэрэниие үргэжэ бодхоо ходоньшье, найгаһан тээшээ унаад лэ нойрмоглон хурхиржа хэбтэхэ юм. Шогууша хүхюун нүхэдынь тулюур тэрэ тоймогой тохожо ябаһан дүрөөбшыень монсойтор хуулан эбхэжэ, модоной гэшүүһэндэ үлгэжэрхёод, мордожо саашаа гүйлгэлдэшэбэ. Унтааша хүбүүнэй һэрихэдэнь, улаан наран мандажа, уяатай мориниинь инсагаалжа байба. Дэбдижэ хэбтэһэн тохомынь, дэрлэжэ унтаһан эмээлынь бүрин бүтэн байбашье, доронь дэлгээһэн дүрөөбшэнь үгыл аад үгы. Гайха тагна ехэ, газарынь эдижэрхибэ хаям гээд, дүрөөбшэгүйгөөр эмээлээ тохоод, олоной хойноһоо оодоргон ябажа удангүй хүсэбэшье, зоноор зэргэшэхэ зориггүй, холохон хойноһонь дахалдан Далай баянайда ошоходонь, угтажа байһан олон түмэн улад зон бэе бэедээ шэбэнэлдэн, бүтүү бүгшэн энеэлдэшэбэд. «Энеэдэн һуралгатай, ханяадан һуралгагүй гэдэг юм. Юундэ иитэрээ энеэлдэбэт? Юу наада харабат?» гээд Доной баян шангарба. Харюусаха хүн олдонгүй, хахашоод байтарнь, олоной дундаһаа нэгэ огсом дорюун хоолойгоор «Доной баян худамнай дүрөөбшөөр дуталдаад халагтай, номгон зээрдэ мориниинь нюусаяа харуулаад харамтай» гээд эхилхэдэнь, Далай баянайда суглараһан хүн зон дарья табилдан дуулалдажа, эльгэ хаталдан энеэлдэшэбэ. Доной баян худань дураа гутан уурлабашье, үнэн ушарыс арсаха үгэ хаана байхаб даа. Элиг наада харагдажа, эшхэбтэр байдалда оробо ха. Далай баянтан түрэдөө элдэб зүйлэй эдеэ хоол элбэг ехээр бэлдэһэн байжа, долоон үдэр дундагүй духаряа барилган болобо. Найман һүни нойргүй наадан зугаа наярба. Юһэдэхи үдэр бууһан айлшадай мордохо болзор сагынь боложо, һүүлшын табагууд табигдаба. Эгээл энээхэн үедэ дүхэригэй һүүлдэ һуудаг дүрөөбшэгүйгөөр ерэгшэ хүбүүндэ мяхан табаг табихадаа хундагатай дабһа табилсабагүй. Олондо наада харагдажа, өөһэдынхидтөө зэмэлэгдэжэ уруу дуруухан һууһан унтаана залхуу хүбүүн аяга табаг баригшадай алмайрһан энээхэн дутагдалые алдангүйгөөр һамбаашалан хажуудахи нүхэдтөө хандажа:

— Харыт энэ дабһагүй лэ — гэбэ. Тэдэнь дам саашаа дабталсан, дарья табилдан хашхаралдан; Далай баян худамнай дабһаар дуталдаад халагтай, дандаа загаһан эдеэниинь дабһагүйдөө забаан лэ, — гээд Доной баянтай ерэлсэһэн хүн зон эльгэ хаталдан энеэлдэжэ, ээлжээн харюугаа абаһан гээ. Тэрэ сагһаа хойшо Далай баян дабһаар дутаба, Доной баян дүрөөбшөөр дутаба гэһэн үгэ үеын үедэ, үльгэр домогто дурдагдажа ябадаг юм ха.

Б-М. ДЫШИНОВ.

ЭТЮД

ХҮГШЭН ЭХЫН НЮУСА

Долгор хүгшэнэй хүбүүн бэри хоёрынь геологууд туладаа, ехэнхидээ гэртээ байдаггүй һэн. Үшөө аша хүбүүниинь һамга абаһаар лэ армида ошоо һэн. Тиимэһээ Долгор хүгшэн аша басаган, залуу бэри хоёртоёол гэртээ байдаг байба. Тэдэнэнйнгээ ажалдаа байхадань, бүхэли үдэрөө гансаараа үнжэдэг һэн. Эгээл тэрэ үедөө Долгор хүгшэн магазин ошожо юушьеб абажа асараад, урданайнгаа эреэн ханза сооһоо багахан туулмаг гаргажа, асарһан юумэеэ хээд, хадагалжархидаг байба. Тэрэ туулмаг соонь юумэнэй байһые хэншье мэдэдэггүй һэн.

Нэгэ үдэр Долгор хүгшэн юумэ магазинһаа асаржа тэрэ туулмаг соогоо дүүрэтэр хээд, одоошье дахин багтахаяа болиходонь амһарыень бүхөөр уяад, бодолгото болон байтараа, тэрэнээ һөөргэнь тайлаба. Хүгшэнэй зосоо нэгэл дутагдалтай шэнги. Хүтшөө туулмагайнгаа амһар руу хараад, энхэргэн аалихаанаар гүбэрнэ. Нюдөөрөө урихаанаар миһэлзэн, бодолгото болоно. Тиигэжэ байтараа, ханын час хараад, гэнтэ орбогошон бодожо: «Хүүгэдни ерэхэнь, би зүнтэгынь миин лэ һуужа байнаб»—гэжэ аалиханаар дуугаран, буфет сооһоо эгээ һайхан сэсэгтэй хоёр табаг абажа, шүлэ аягалба.

Энэ үедэнь бэри басаган хоёрынь орожо ерэбэд. Бэриинь хубсаһан хирпиисын шара тооһон болошонхой, басаганайнь хубсаһан нойтон шабарта зуурашанхай. Хоюулаа сасуу мэтэ залуухануud, шэг шарайнь эгэшэ дүү мэтэ адлихануud. Тэдэнэйнгээ ерэхэдэнь, Долгор хүгшэнэй бэень хүнгэдэжэ, энеэдэтэй зугаатай болошоно.

— Хүүгэдни, үглөөгүүр юушье эдихэ дурагүй, хооһон ошонот, үлдөө, эсээ ёһотойт, юрэдөөл, түргэн эдеэлэгтылши даа,— гэжэ байжа, бэри басаган хоёройнгоо зулгы сула бэенүүдые ехэл һайхашаан харана.

Эдеэлжэ байтараа Бальжима басаганиинь туулмагтай юумыень хараад:

—Эжы, энэ туулмагаар дүүрэн юун бэ? — гэжэ һураба. Тиихэдэнь Долгор хүгшэн бүри баяртай боложо:

— Доржомнай армиһаа айлшаар ерэхэ дүтэлөө ёһотой, юрэдөөл, хүбүүнэйнгээ ерэхэдэнь, хооһон амаар угтахагүй гэжэ юу хээ магазинһаа абаад, хадагалха гэжэ байнаб. Юрэдөөл, хүүгэдни, булталдатнай абааб даа,— гээд Долгор хүгшэн туулмаг сооһоо хуушан арһан сүүмхэ гаргажа, бэедээ дүтэхэн табяад, һүүлдэнь элдэб амтатай эдеэнэй дээжэһээ абажа, бэри басаган хоёртоо үгэбэ. Тэрэ туулмаг соонь шоколад, конфетэ, яблока болоод бишыхан хүүгэдэй бэлэг мэтэ бүхы амтатай юумэнэй дээжэ байба.

Бэри, басаган, хүбүүн — иимэ гурбан хүүгэдтэй аад, абаһан юумэеэ хоёртонь үгэнгүйгөөр хадагалха болоходоо, туулмагайнгаа амһар уяжа ядашаһан байгаа. Харин мүнөө абаһан юумэеэ гурбан үринэртөө бултандань адляар эдюулхэ болоһондоо, Долгор хүгшэн одоошье һанаагаа амаржа, туулмагайнгаа амһар шанга гэгшээр уяжархёо һэн.

Тиихэдэнь Галя бэринь баяртайгаар миһэлзэн хаража байтараа:

—Эжы, энэ арһан сүүмхэ соотнай юун бэ? Туламдаа хэхээ мартаат,— гэбэ.

Долгор хүгшэн шарайгаа улам гэрэлтэй болгон, энхэргэн дулаахнаар бэриингээ урдаһаа хараад:

— Шамдал адли залуухан бэри болоод байхадамни, нүхэрэймни хүгшэн эхэ энэ бэһэлиг намда бэлэглэхэдээ, «шамдал адли залуухан бэри байхадамни, нүхэрэйм хүгшэн эхэ бэлэглээ һэн — гээд үгөө бэлэй. Тиимэһээ энэ үни холын хэшэгтэй бэһэлигыемни шимни зүүжэ, намдал адли удаан наһа наһалжа ябаарай даа,— гээд Долгор хүгшэн тэрэ бэһэлигээ хоёр гараараа бяряад бэридээ үгэбэ.

Теэд энэ бэһэлиг хэдэн үе дамжаа гээшэб! Мүнөө Долгор хүгшэн далаад наһатай. Тиихэдэ Долгор хүгшэнэй хүгшэн эхэ, хүгшэн эхын хүгшэн эхэ үшөө залуухан ябахадаа энэ бэһэлиг зүүгээ. Тиимэһээ энэ бэһэлиг нээрээшье Долгор хүгшөөгэй нюусань болоно ха юм.

Н. ЦЫНГУЕВ.

БОЛОҺОН УШАР

ХАРСАГА

Харсага жэгүүртэ шубуун юм. Тэрэ шубуун булта адли бэшэ, ондо ондоо байдаг. Харсага аргагүй хурданаар шуумайн добтолдог.

Нэгэтэ хабарай дулаахан үдэр Тээгдэ горхоной хойто бэеэр Бэлшэр нютаг хүрэхөөр зорижо ябаба гээшэб. Одьгын хорой гэдэгэй хойто эрье дээгүүр ябажа ябатарни, тээ саанахана арбаад турлааг суглараад һуужа байба.

Гэнтэ огторгойһоо нюдэ сабшаха зуура нэгэ юумэнэй шууяад бууха абяан дуулдаад, һууһан турлаагуудые дайрахатайгаа хамта, һөөргөө дэгдэн огторгойдо гарашаба. Тэрэ үедэ турлаагууд [illegible] тиишээ тараад ниидэшоо һэн. [illegible] дэнэй һууһан газартань ори [illegible] турлааг үлэшоод, арбаганан [illegible] Гайхаад, дүтэлэн гэһээм харса[illegible] да нюдаруулһан шубуунай [illegible] нюдэниинь тэһэршэнхэй [illegible] һэн.

Харсага—мяхаша шубуун. [illegible] бэшье, харсага, бүргэд гэхэ мэтэ шубууд ехэнхидээ үбшэн, үл[illegible] амитадые усадхажа, байгаал[illegible] арюудхаха талаар туһатай шубуу[illegible] гэлсэгдэдэгэй баримта мүн [illegible] һанаа бэлэйб. **Г. ЦЫРЕНОВ.**

Хори.

ҮГЛӨӨДЭР
БОЛОХО
ЭСТАФЕТЭД
ОЛООРОО
ХАБААДАЛСАЯ!

МНР-эй шэнэ табан жэлэй түсэб

УЛААН-БААТАР. МНР-эй арадай ажахы ба соёлые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа МНРП-гэй XVI съездын Директивэнүүдэй проект «Үнэн» газетэдэ толилогдобо.

Хүдөө ажахые тогтууритай һайнаар улам ехээр хүгжөөһэнэй, промышленностиин болон экономикын бусад һалбаринуудые дам саашадань хүгжөөһэнэй ашаар ниитын үйлэдбэриин хэмжээ горитойгоор дээшэлүүлгэ, тиин ажалшадай ажабайдалай материальна ба соёлой хэмжээ шууд дээшэлүүлгэ гээшэ шэнэ табан жэлэй гол зорилго болоно.

Табан жэлэй турша соо ниитын али бүхы продукт 31—35 процент, национальна олзо доход 30—33 процент, арадай ажахын үйлэдбэриин гол фонднууд 45—50 процент ехэ болохо.

Болгариин коммунистнуудай съездын Директивэнүүд

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Арадай Республикые 1971—1975 онуудта социально-экономическа талаарнь хүгжөөхэ зургаадахи табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые Болгариин Компартиин X съезд нэгэн һаналтайгаар һайшааһан байна.

Научно-техническэ дэбжэлтын аша үрэ хүсэд дүүрэнээр ашаглаһанай, ниитын ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, экономическа түргэн дэбжэлтэ туйлаһанай ашаар арад зоной улам ургажа байгаа материальна ба сэдьхэлэй эрилтэ үлэмжэ һайнаар хангалга, улад зоной социалис ушар ёһо мэдэлгые дээшэлүүлгэ, шэнэ табан жэлдэхи социально-экономическа гол зорилго болоно гээд Директивэнүүдтэ тэмдэглэгдэнэ. 1970 онтой сасуулхада, 1975 ондо национальна олзо доходые 47—50 процентээр дээшэлүүлхэ, хүн бүхэндэ хүртэсын талаар абабал ажалшадай бодото олзые 25—30 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ Директивэнүүд хараална. Эдеэ хоолой болон бусад эд бараа хэрэглэхэ ябадал ехэ болохо.

Зургаадахи табан жэл соо 250 мянган байра гүрэнэй ба кооперативна талаар баригдаха.

Промышленна үйлэдбэри 55—60 процентээр ехэ болохо. Ехээр гаргаха продукциингаа 70—80 процентһээ бага бэшыень ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлаха гэжэ хараалагдана. Энергетикэ, хара металлурги, машина бүтээлгэ түргэнөөр хүгжэхэ.

Зургаадахи табан жэлэй турша соо табадахи табан жэлэйхидэ орбол 17—20 процент ехээр хүдөө ажахын продукци абтаха.

Һуралсал гэгээрэл орон соогоо һайжаруулха гэжэ Директивэнүүд дотор баһа хараалагдана.

Гадаадын экономическа харилсаа үргэдхэхэ, илангаяа социалис оронуудтай тэрэ харилсаагаа гүнзэгырүүлэн үргэдхэхэ гэжэ түсэблэгдэнэ.

Худэлмэришэд ба алба хаагшадай салин хүлһэ, таряашад ба кооператорнуудай олзо дээшэлүүлжэ, мүн хэрэглэмжын ниитын жаса ехэ болгожо—тиигэжэ арад зоной байдал улам һайжаруулха гэжэ Директивэнүүд дотор хараалагдана.

БКП-гэй X съездын Директивэнүүд дотор табигдаһан зорилгонууд тон ехэшье һаа, хүсэд дүүргэжэ болоомоор. Тэдэ зорилгонууд болгар арадай тон шухала эрилтэ ба аша туһыень баримтална.

Сеймэй заседани

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшын Арадай Республикын Сеймэй заседани Варшавада болобо. ПНР-эй хүдөө ажахын министр Ю. Окуневский гэгшын хүдөө ажахын продукци түргэнөөр, ехээр гаргадаг болохо гэһэн правительствын хэмжээ ябуулганууд тухай элидхэлые хуули гаргалгын дээдэ зургаан шагнаһан байна. 1971—1975 онуудай турша соо 18—20,5 процент ехээр хүдөө ажахын бүхы продукци гаргаха хэрэгтэй гэжэ министр хэлэбэ. Мал ажалай продукци бүри ехээр гаргаха хэрэгтэ түсгаар анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Үйлэдбэриин зэр зэмсэгээр хүдөө ажахые хангаха хэрэг һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые правительство зохёожо байна гээд элидхэлшэ мэдээсэбэ. Барилгын материалнууд, хүдөө ажахын машинанууд, искусственна үтэгжүүлгэ бүри ехээр худалдагдаха.

ПОРИ-гэй ба правительствын эдэ шиидхэбэринүүдые депутадууд һайшааһан байна. ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Ян Кароль Венде гэгшын гүйлта хангажа, тэрэниие Сеймэй вице-маршалай уялгануудһаа сейм сүлөөлбэ. Энэ тушаалда А. Бенеш һунгагдаба.

Зэбсэгжэлгын аюулта программа

ТОКИО. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдые ехэ болгохо тухай 4-дэхи түсэбэй проектые Японой национальна оборонын управлениин толилходонь, тэрээниень ороной демократическа эмхинүүд, тэрэ тоодо Японой Компарти, мүн газетэнүүд эрид буруушааһан байна.

«Никсонэй доктрина» гэдэгые бэелүүлгэдэ Япон хабаадалсахаар, США-гай сэрэгэй баазануудые Япондо хуушан хэбээрнь байлгахаар, Зүүн Хойто Азидахи байдалай түлөө Японой харюусалгые ехэ болгохоор энэ программа дотор хараалагдана гээд Компартиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Гадна орон соохи арад зоноо дараха гэһэн зорилго 4-дэхи түсэбөөр табигдана.

Тиимэ болохолоороо, оборонын 4-дэхи түсэб гээшэнь Азида дайн сэрэг һүжэрөөхэ аюултай түсэб болоно гэжэ Компартиин мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-78 отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Н-03471. Заказ 947.